

Applied Research of Sport Management

Vol. 14(4), (Series 56): 165-184/ 2026

 Doi: [10.30473/arism.2026.75971.4004](https://doi.org/10.30473/arism.2026.75971.4004)

E-ISSN: 2345-5551

P-ISSN: 2538-5879

ORIGINAL ARTICLE

The Comparative Study of Youth Football Academies of Iranian Clubs with Selected Countries: The Four European Quality Areas

 Seyed Mobin Hosseini¹, Mohammad Pourkiani^{2*}, Ali Afrouzeh³

1. M.A. Department of Sport Management, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Sport Management and Media, Faculty of Sport Sciences and Health, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

3. Assistant Professor, Department of Sport Management and Media, Faculty of Sport Sciences and Health, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

*Correspondence

Mohammad Pourkiani
E-mail: m_pourkiani@sbu.ac.ir

Received: 28/Sep/2025

Accepted: 21/Dec/ 2025

Published Online: 22/May/2026

How to cite

Hosseini, S. M., Pourkiani, M., & Afrouzeh, A. (2026). The Comparative Study of Youth Football Academies of Iranian Clubs with Selected Countries: The Four European Quality Areas. *Applied Research of Sport Management*, 14(4), 165-184.

EXTENDED A B S T R A C T

Introduction

Football academies play a central role in modern football systems by providing structured pathways for talent identification, player development, and long-term sporting and financial sustainability (Ford et al., 2020; Hill et al., 2025). Their importance has increased in Europe following the Bosman ruling and the introduction of UEFA Financial Fair Play, which encouraged clubs to rely more on homegrown players and cost-efficient development models (Kelly, 2018; Dunbar & Middleton, 2022). Evidence from European contexts indicates that sustained investment in youth academies can reduce transfer costs and enhance competitive stability (Baliau et al., 2021; Larsen et al., 2020).

In Iran, academies are also expected to support clubs and the national team by developing domestic talent; however, they face persistent challenges, including financial constraints, dispersed facilities, fragmented planning, and shortages of specialized human resources (Reihani et al., 2024; Fereidnia et al., 2021; Javanmardi et al., 2023). While national studies emphasize the necessity of greater organizational coherence (Ghasemi et al., 2025; Rasouli et al., 2024), international research highlights the role of structured talent identification, integrated care systems, and adequate infrastructure in academy effectiveness (Bozkurt, 2024; Nilsen et al., 2024; Baraclough et al., 2024). Accordingly, this study adopts a comparative approach to examine Iranian and European football academies across four key domains-talent identification, cognitive care, physical care, and facilities-to inform context-sensitive development strategies for Iranian academies.

Methodology

This study employed a qualitative comparative design to examine the structure and performance of Iranian and selected European football academies across four domains: talent identification, cognitive care,

physical care, and facilities. Using purposive sampling, the academies of AFC Ajax (Amsterdam), Olympique Lyonnais, Inter Milan, and RSC Anderlecht in Europe, and Sepahan Isfahan, Foolad Khuzestan, Paykan Tehran, and Gol Gohar Sirjan in Iran were selected.

European academies were chosen based on European Club Association indicators related to the number of academy-developed players and their playing minutes in first teams. Iranian academies were selected through analysis of youth development programs aligned with AFC club licensing regulations. Data were collected through document analysis, a 39-item open-ended questionnaire based on the ECA "Twelve Quality Domains" framework, and structured online interviews. The questionnaire's face validity was confirmed by seven sport management experts.

Data were analyzed using George Bereday's four-stage comparative model: description, interpretation, juxtaposition, and comparison.

Findings

The findings highlight systematic differences between European and Iranian football academies across four key domains: talent identification, physical care, cognitive care, and facilities. These differences reflect variations in the level of structural organization, specialization, and consistency in the implementation of development-related practices. The following sections present a detailed comparison of the two contexts within each domain.

In the domain of talent identification, European academies employ independent and structured scouting departments supported by professional scouts, standardized evaluation criteria, and multi-layered regional, national, and international networks. Player monitoring is systematic and longitudinal, enabling informed and consistent decision-making. Conversely, Iranian academies rely primarily on youth coaches, school-based personnel, and trial-based selection processes, with limited organizational structure and minimal use of standardized data systems.

Regarding physical care, European academies operate independent medical departments comprising full-time physicians, physiotherapists, and strength and conditioning coaches across all age categories. Injury prevention, monitoring, and rehabilitation programs are systematically implemented. In Iranian academies, medical services are typically integrated into general club structures, with limited specialist coverage and incomplete age-group support.

Cognitive care in European academies is institutionalized through formal partnerships with educational institutions, academy-based schooling, and continuous psychological support. Academic progress and psychological well-being are regularly monitored. In contrast, cognitive support in Iranian academies is largely non-systematic, characterized by irregular psychological services and limited coordination with educational institutions.

Finally, European academies are based in centralized training complexes integrating training pitches, medical and fitness facilities, educational spaces, and accommodation. Iranian academies, however, often operate across dispersed training locations, which reduces operational efficiency and limits interaction between youth and senior players.

Discussion and Conclusion

The results of this study reveal clear structural differences between Iranian

and European football academies across four key domains: talent identification, physical care, cognitive care, and facilities. European academies operate within integrated and long-term development models that support player development through coordinated organizational structures across age categories.

In talent identification, the structured scouting systems observed in European academies align with the findings of Bozkurt et al. (2025), emphasizing independent scouting departments and standardized assessment processes. In contrast, Iranian academies rely predominantly on coach-based selection, often lacking systematic and longitudinal evaluation. Regarding physical care, the presence of independent medical departments in European academies supports earlier evidence reported by Ekstrand et al. (2018), whereas Iranian academies commonly depend on general club medical services with limited specialist coverage.

Differences in cognitive care are also evident, as European academies provide institutionalized educational pathways and continuous psychological support in line with Baraclough et al. (2024). In Iranian academies, however, cognitive support remains irregular and fragmented. Finally, the centralized training complexes characteristic of European academies correspond with the findings of McGuigan et al. (2024), while dispersed facilities remain a key structural limitation in Iranian academies.

Overall, these findings suggest coordinated structural reforms, long-term planning, and integrated support systems across all four domains to enhance the effectiveness and sustainability of football academies in Iran.

KEYWORDS

Comparative Study, European Four Quality Areas, Football Academies, Football Development, Football Clubs.

«مقاله پژوهشی»

مطالعه تطبیقی آکادمی‌های فوتبال جوانان باشگاه‌های ایران با کشورهای منتخب؛ ۴
حوزه کیفیت اروپاسید مبین حسینی^۱، محمد پورکیانی^{۲*}، علی افروزه^۳

چکیده

این پژوهش با هدف مقایسه ساختار و کارکرد آکادمی‌های فوتبال ایران و چند آکادمی منتخب اروپایی در چهار حوزه شناسایی استعداد، مراقبت شناختی، مراقبت فیزیکی و امکانات انجام شد. پژوهش از نظر هدف کاربردی و از حیث روش، کیفی بود. جامعه پژوهش شامل آکادمی‌های فوتبال باشگاهی در ایران و اروپا بود و نمونه‌ها به صورت هدفمند انتخاب شدند. بر این اساس، آکادمی‌های آژاکس آمستردام، المپیک لیون، اینتر میلان و آندرلخت بلژیک در اروپا و آکادمی‌های سپاهان اصفهان، فولاد خوزستان، پیکان تهران و گل‌گهر سیرجان در ایران مورد بررسی قرار گرفتند. معیار انتخاب آکادمی‌های اروپایی، شاخص‌هایی نظیر تعداد بازیکنان پرورش‌یافته حاضر در تیم اول، میزان دقایق بازی آن‌ها در رقابت‌های رسمی و جایگاه آکادمی‌ها در گزارش‌های اتحادیه باشگاه‌های فوتبال اروپا بود (یعقوبی‌نیا و همکاران، ۲۰۲۲). انتخاب آکادمی‌های ایرانی نیز براساس بررسی برنامه‌های توسعه جوانان منطبق با آیین‌نامه صدور مجوز حرفه‌ای باشگاه‌های کنفدراسیون فوتبال آسیا انجام شد. ابزار پژوهش شامل فرم‌های تحلیل اسنادی، پرسشنامه باز ۳۹ سؤالی و مصاحبه‌های ساختارمند بود. پرسشنامه براساس چارچوب «دوازده حوزه کیفیت» اتحادیه باشگاه‌های فوتبال اروپا تدوین، طراحی و روایی صوری آن توسط هفت استاد مدیریت ورزشی تأیید شد. تحلیل داده‌ها بر مبنای الگوی چهارمرحله‌ای جرج بردی و با بهره‌گیری از تحلیل محتوای کیفی انجام گرفت. یافته‌ها نشان داد آکادمی‌های اروپایی، در مقایسه با آکادمی‌های ایرانی، از ساختارهای منسجم استعدادیابی، نظام‌های سازمان‌یافته مراقبت شناختی و فیزیکی و زیرساخت‌های تمرینی یکپارچه برخوردارند.

واژه‌های کلیدی

آکادمی‌های فوتبال، باشگاه فوتبال، توسعه فوتبال پایه، چهار حوزه کیفیت اروپا، مطالعه تطبیقی.

۱. کارشناس ارشد، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.
۲. استادیار، گروه مدیریت ورزشی و رسانه، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.
۳. استادیار، گروه مدیریت ورزشی و رسانه، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

* نویسنده مسئول: محمد پورکیانی

رایانامه: m_pourkiani@sbu.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۷/۰۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۹/۳۰

تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۵/۰۲/۰۱

استناد به این مقاله:

حسینی، سید مبین؛ پورکیانی، محمد؛ و افروزه، علی. (۱۴۰۵). مطالعه تطبیقی آکادمی‌های فوتبال جوانان باشگاه‌های ایران با کشورهای منتخب؛ ۴ حوزه کیفیت اروپا. پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، ۱۴(۴)، ۱۶۵-۱۸۴.

مقدمه

در بسیاری از این تحقیقات، مدارس فوتبال به‌عنوان آکادمی‌های فوتبال بررسی شده‌اند، در حالی که آکادمی باشگاه‌های فوتبال از نظر تعریف و وظایف بسیار متفاوت هستند. در این میان، تمایز مفهومی و کارکردی میان «آکادمی فوتبال» و «مدارس فوتبال» از اهمیت بنیادین برخوردار است. آکادمی فوتبال به‌عنوان یک نهاد تخصصی و حرفه‌ای در ساختار باشگاه، مسئولیت توسعه بلندمدت بازیکنان را بر عهده دارد و این فرآیند را از طریق برنامه‌های آموزشی منظم، فشرده و مستمر در بازه‌های زمانی طولانی‌مدت دنبال می‌کند. در مقابل، مدارس فوتبال عموماً ماهیتی آموزشی-تفریحی، کوتاه‌مدت و غیرساختارمند دارند و فاقد پیوند سازمان‌یافته با مسیر حرفه‌ای باشگاه، نظام‌های حمایتی و سازوکارهای انتقال بازیکن به سطوح بالاتر هستند. به همین دلیل، تیریس و همکاران^۷ (۲۰۱۸)، حضور در آکادمی فوتبال را مشابه تحصیل در یک مدرسه تخصصی فوتبال توصیف می‌کنند که در آن، بازیکن نه تنها از منظر فنی، بلکه در ابعاد تحصیلی، روان‌شناختی و اجتماعی نیز به صورت هدفمند پرورش می‌یابد. نادیده گرفتن این تمایز در پژوهش‌های پیشین و تعمیم‌یافته‌های مدارس فوتبال به آکادمی‌های باشگاهی، موجب شده تصویری ناقص از واقعیت توسعه بازیکن و نقش مدیریت آکادمی‌ها در شکل‌دهی مسیر حرفه‌ای فوتبال ارائه شود. توسعه استعداد نه تنها به بخش فنی مربوط است، بلکه به عوامل مختلفی از جمله محیط ورزشی، رشد فیزیکی، پشتیبانی روان‌شناختی و توسعه شخصیت بازیکنان نیز بستگی دارد (هاول و همکاران،^۸ ۲۰۲۵). شواهد پژوهشی پیشین حاکی از آن است که تمرکز اصلی بر مسائل مالی و استعدادیابی بوده و به جنبه‌های گوناگون مدیریت آکادمی‌ها توجه کافی نشده است؛ از این رو، حوزه‌های بنیادینی که می‌توانند در ماندگاری و ارتقای بازیکنان نقشی کلیدی ایفا کنند، همچنان مغفول مانده‌اند. پرورش بازیکنان مستعد در آکادمی‌های فوتبال تنها محدود به ارتقای تکنیکی و تاکتیکی آن‌ها نمی‌شود. برای موفقیت در این مسیر و انتقال بازیکنان به تیم‌های بزرگسالان، نیاز است که نیازهای تحصیلی، مراقبت فیزیکی، پشتیبانی عاطفی و روان‌شناختی بازیکنان تأمین شود (هاول و همکاران،

امروزه آکادمی‌های فوتبال نقش اساسی در شناسایی و پرورش بازیکنان دارند و به‌طور مستقیم بر موفقیت باشگاه‌ها و تیم‌های ملی اثر می‌گذارند (لارسن و همکاران^۱، ۲۰۲۰؛ فورد و همکاران^۲، ۲۰۲۰؛ هیل و همکاران^۳، ۲۰۲۵). از این رو، باشگاه‌های برجسته در سراسر جهان سرمایه‌گذاری گسترده‌ای در توسعه آکادمی‌های خود انجام می‌دهند، چرا که یک سیستم قوی در رده‌های پایه می‌تواند جریان پایداری از بازیکنان مستعد را تضمین کند (فورد و همکاران، ۲۰۲۰). پژوهش‌ها نیز نشان می‌دهد کیفیت آکادمی‌ها مستقیماً بر ارزش بازار و عملکرد بازیکنان پرورش‌یافته در آکادمی اثر دارد و این امر می‌تواند منجر به افزایش درآمدهای نقل‌وانتقال، موفقیت‌های باشگاهی و ارتقای تیم‌های ملی شود (آرناس و همکاران^۴، ۲۰۲۵؛ بالیو و همکاران^۵، ۲۰۲۱). این یافته‌ها اهمیت راهبردی آکادمی‌ها را در ساختار رقابتی فوتبال جهانی تأیید می‌کنند. با وجود این اهمیت، ساختار و کارآمدی آکادمی‌ها در کشورها متفاوت است. در اروپا، آکادمی‌ها به‌عنوان الگوهای برتر شناخته می‌شوند و از برنامه‌های آموزشی ساختارمند، شبکه‌های شناسایی استعداد پیشرفته و زیرساخت‌های مناسب بهره می‌برند. این عوامل سبب معرفی مستمر ستارگان جدید به فوتبال جهان شده است. در واقع، هدف اصلی باشگاه‌های حرفه‌ای پرورش بازیکنان مستعد و انتقال آن‌ها به تیم‌های دیگر یا بهره‌برداری در تیم اصلی است. این فرآیند علاوه بر تأمین بازیکن، درآمد قابل‌توجهی از حق انتقال ایجاد می‌کند (کرنین و همکاران، ۲۰۲۵).^۶ باشگاه‌ها همچنین به دنبال ارائه محصولی قابل‌بازاریابی هستند که شامل نتایج مطلوب، عملکرد جذاب و بازیکنان ستاره می‌باشد تا انتظارات حامیان مالی، رسانه‌ها و هواداران را برآورده کند (لارسن و همکاران، ۲۰۲۰).

اما علی‌رغم چندبعدی بودن آکادمی‌های فوتبال، در تحقیقات گذشته بیشتر به عملکردهای فنی آکادمی‌ها و همچنین شناسایی استعدادها پرداخته شده است. علاوه بر این،

1. Larsen et al.
2. Ford et al.
3. Hill et al.
4. Arenas et al.
5. Balliauw et al.
6. Curnyn et al.

7. Tears et al.

8. Howell et al.

و تحصیلی بازیکنان تأکید دارد و بر این اساس، توسعه موفق یک فوتبالیست جوان نیازمند رویکردی جامع است که آموزش ورزشی را با آموزش رسمی و تحصیلی ترکیب کند. حضور معلمان و مربیان تحصیلی در کنار مربیان فوتبالی، پیوند میان پیشرفت ورزشی و تحصیلی را تقویت کرده و به بازیکنان امکان می‌دهد حتی در صورت ناکامی ورزشی، مسیر تحصیلی و اجتماعی خود را ادامه دهند (یعقوبی‌نیا و همکاران، ۲۰۲۲). از سوی دیگر، مراقبت‌های فیزیکی که شامل سلامت عمومی، پیشگیری از آسیب، درمان پزشکی و توان‌بخشی است، با توجه به شدت و فشردگی مسابقات مدرن، اهمیتی دوچندان یافته است (یعقوبی‌نیا و همکاران، ۲۰۲۲).

آکادمی‌ها برای پاسخ به این نیاز باید سرمایه‌گذاری گسترده‌ای در تجهیزات پزشکی، علوم ورزشی و تربیت متخصصان این حوزه انجام دهند. کیفیت این بخش از طریق شاخص‌هایی مانند ساختار دپارتمان پزشکی، میزان آسیب‌دیدگی بازیکنان و اثربخشی فرآیندهای توان‌بخشی قابل ارزیابی است (گرگسون و همکاران، ۲۰۲۲). همچنین حوزه امکانات در آکادمی‌های فوتبال شامل کیفیت زمین‌های بازی، تأسیسات اقامتی و سایر زیرساخت‌های پشتیبانی است (یعقوبی‌نیا و همکاران، ۲۰۲۲). داشتن تأسیسات مناسب نه تنها پیش شرط توسعه بازیکنان نخبه است بلکه بر موفقیت کلی سازمان ورزشی نیز اثر می‌گذارد (گوکمان بزرگورت، ۲۰۲۴). زیرساخت‌ها و فضاهای استاندارد علاوه بر تسهیل فرآیند آموزش و پرورش، ابزاری برای جذب استعدادها و جوانان به شمار می‌آیند (بالیو و همکاران، ۲۰۲۱؛ شنل و سایگین، ۲۰۲۱). اهمیت این موضوع در مقررات صدور مجوز باشگاه‌ها و بازی جوانمردانه یوفا نیز مورد تأکید قرار گرفته است (یعقوبی‌نیا و همکاران، ۲۰۲۲). نهایتاً، شناسایی استعداد و استعدادیابی در فوتبال امروز یک فرآیند حیاتی و جهانی است که هدف آن یافتن و جذب بازیکنان جوان با بیشترین پتانسیل برای موفقیت حرفه‌ای است (لاورنس، ۲۰۱۸). کیفیت بازیکنان ورودی به آکادمی تعیین‌کننده

۲۰۲۵؛ لوندکوویست و همکاران، ۲۰۲۴؛ جوانمردی و همکاران، ۲۰۲۳).

با توجه به محدودیت‌های ذکر شده، ضرورت انجام پژوهشی که آکادمی‌های فوتبال را فراتر از سنجش‌های فنی و فرآیندهای اولیه استعدادیابی مورد بررسی قرار دهد، به‌طور جدی احساس می‌شود. خلاً اساسی در پژوهش‌های پیشین، فقدان تحلیل‌های نظام‌مند از لایه‌های مدیریتی و سازوکارهای حمایتی آکادمی‌های باشگاهی است؛ لایه‌هایی که نقشی تعیین‌کننده در پایداری مسیر توسعه بازیکن، کاهش ریزش استعدادها و تسهیل انتقال موفق به تیم‌های بزرگسال ایفا می‌کنند. تمرکز غالب بر خروجی‌های فنی، بدون توجه کافی به بسترهای شناختی، فیزیکی و زیرساختی، موجب ارائه تصویری ناقص از عملکرد واقعی آکادمی‌ها شده است. از این رو، پرداختن هم‌زمان به حوزه‌های شناسایی استعداد، مراقبت شناختی، مراقبت فیزیکی و امکانات، امکان ارزیابی جامع‌تری از کیفیت مدیریت آکادمی و کارآمدی محیط پرورشی آن را فراهم می‌سازد. چنین رویکردی نه تنها به رفع ابهام‌های موجود در پژوهش‌های پیشین کمک می‌کند، بلکه می‌تواند مبنایی علمی برای بازنگری سیاست‌ها، اصلاح ساختارهای اجرایی و همسوسازی آکادمی‌های فوتبال ایران با الگوهای موفق بین‌المللی در مسیر توسعه پایدار فوتبال پایه فراهم آورد.

همان‌گونه که ذکر شد، مدیریت آکادمی‌های جوانان و عوامل تأثیرگذار بر آن‌ها موضوعی گسترده است که باید از زوایای مختلف مورد بررسی قرار گیرد. در واقع، آکادمی فوتبال نهادی آموزشی - ورزشی در ساختار باشگاه است که مسئولیت تربیت و آموزش تخصصی بازیکنان جوان و مستعد را بر عهده دارد. هدف اصلی این آکادمی‌ها ایجاد بستری برای رشد همه‌جانبه بازیکنان، شامل ابعاد ورزشی، تحصیلی و شخصیتی، تا مرحله ورود به تیم‌های بزرگسال حرفه‌ای است (اوئهارا و همکاران، ۲۰۲۲).

در همین راستا یعقوبی‌نیا و همکاران (۲۰۲۲) ۱۲ حوزه‌های کیفیت را برای بهبود عملکرد آکادمی‌ها معرفی کرده که در این پژوهش چهار حوزه در نظر گرفته شده است؛ حوزه مراقبت شناختی یکی از عوامل مهم در توسعه آکادمی‌های فوتبال است. این حوزه بر جنبه‌های آموزشی

3. Gregson et al.
4. Bozkurt.
5. Şenel, & Saygin
6. Lawrence.

1. Lundqvist et al.
2. Uehara et al.

فرصتی برای درآمذزایی ارزی و تقویت برند باشگاه‌ها باشند (افتخاری، ۲۰۲۱؛ عذیری، ۲۰۲۰). بر این اساس، آینده فوتبال ایران همچون اروپا وابسته به ایجاد ساختارهای پایدار و همکاری میان باشگاه‌ها، فدراسیون و دولت خواهد بود (ناومچوک و همکاران^۳، ۲۰۲۳؛ جوانمردی و همکاران، ۲۰۲۳؛ بالبو و همکاران، ۲۰۲۱). در این چارچوب، سرمایه‌گذاری در آکادمی‌ها نه تنها پاسخگوی نیاز تیم‌های حرفه‌ای است، بلکه می‌تواند به ارتقای سطح فنی فوتبال ایران و افزایش درآمدهای داخلی و بین‌المللی کمک کند.

از این رو، به‌منظور بهبود و توسعه آکادمی‌های فوتبال، پژوهشگران توصیه می‌کنند کشورها به‌جای تقلید صرف، چارچوب‌هایی متناسب با شرایط بومی طراحی کنند (بنت و همکاران^۴، ۲۰۱۸؛ نیلسن و همکاران^۵، ۲۰۲۴). بنابراین، مطالعات تطبیقی ابزاری کلیدی در پژوهش‌های علمی است که با شناسایی شباهت‌ها و تفاوت‌های نظام‌ها، توسعه نظریه‌ها و بهبود سیاست‌گذاری‌ها را تسهیل می‌کند (دو ویت و زگلینسکی، ۲۰۲۲). در مدیریت ورزشی نیز این رویکرد از طریق مقایسه بین‌المللی ساختارها و فرایندها، عوامل موفقیت یا ناکامی سازمان‌ها را آشکار ساخته است (داولینگ و همکاران، ۲۰۱۴). یافته‌های مربوط به آکادمی‌های فوتبال نشان می‌دهد که ساختارهای حمایتی و محیط‌های پرورشی مناسب از عوامل کلیدی موفقیت هستند (گنگسو و همکاران، ۲۰۲۱) در حالی که تفاوت‌های فرهنگی می‌تواند به راهکارهای مدیریتی متفاوت منجر شوند (استورم و همکاران، ۲۰۲۱). چنین مقایسه‌هایی نقاط قوت و ضعف هر سیستم را روشن کرده و ظرفیت‌ها و چالش‌ها را بهتر نمایان می‌سازند. در حالی که آکادمی‌های اروپایی معمولاً به‌عنوان الگوهای موفق مورد توجه قرار می‌گیرند، تحلیل نقاط قوت و ضعف آن‌ها در مقایسه با چهار آکادمی برتر ایران می‌تواند در شناسایی بهترین شیوه‌ها و شکاف‌های

موفقیت در مراحل بعدی آموزش و پرورش است و در صورت ضعف در این بخش، کل سیستم تحت تأثیر قرار می‌گیرد (گوکهان بزکورت، ۲۰۲۴). از این رو، سازماندهی دقیق دپارتمان‌های استعدادیابی، بهره‌گیری از شبکه‌های مدارس فوتبال و استفاده از فناوری‌های نوین در کنار تجربه استعدادیاب‌ها، شاخص‌های اصلی موفقیت این حوزه به شمار می‌روند (یعقوبی‌نیا و همکاران، ۲۰۲۲؛ ویلیامز و ریلی^۱، ۲۰۰۰؛ بارساهاب^۲، ۲۰۲۴).

در ایران آکادمی‌های فوتبال با مشکلات جدی مواجه‌اند. کمبود منابع مالی و زیرساخت‌های استاندارد، ناتوانی در تأمین تجهیزات و امکانات کافی و ضعف مدیریتی موجب کاهش کارایی آن‌ها شده است (ریحانی، درویشی و خانیوردی، ۲۰۲۴؛ فریدنیا و همکاران، ۲۰۲۱؛ رسولی و همکاران، ۲۰۲۴؛ سیف‌پناهی شبانی و همکاران، ۲۰۲۲). علاوه بر این، کمبود مربیان متخصص و عدم بهره‌گیری از فناوری‌های نوین شناسایی استعداد، کارایی آکادمی‌ها را در توسعه فوتبال پایه کاهش می‌دهد (جعفری و همکاران، ۱۳۹۶؛ ریحانی و همکاران، ۲۰۲۴). نبود همکاری مؤثر میان فدراسیون، باشگاه‌ها و مدارس فوتبال نیز مانع شکل‌گیری یک ساختار هماهنگ برای استعدادیابی می‌شود (قاسمی و همکاران، ۲۰۲۵). ضعف در ارزیابی و نظارت بر برنامه‌ها نیز بر توسعه آکادمی‌ها اثر منفی دارد (رسولی و همکاران، ۲۰۲۴). این شرایط موجب می‌شود استعدادهای بالقوه شناسایی نشوند و فرصت پیشرفت از دست برود (قاسمی و همکاران، ۲۰۲۵). همچنین، یکی از تفاوت‌های مهم کشورهای پیشرفته با ایران توجه ویژه به توسعه آکادمی‌ها برای کاهش هزینه‌های نقل‌وانتقالات است که در کشورهای توسعه‌یافته به‌وضوح دیده می‌شود. در این کشورها باشگاه‌ها بازیکنان را از آکادمی‌های خود پرورش می‌دهند تا وابستگی به خریدهای پرهزینه خارجی کاهش یابد، در حالی که در ایران این موضوع چندان دقیق و جدی دنبال نمی‌شود (هیل و همکاران، ۲۰۲۵). علاوه بر کمبود منابع مالی و مدیریتی، فشارهای ناشی از تحریم‌ها توسعه فوتبال در ایران را دشوار ساخته است؛ اما آکادمی‌ها می‌توانند

3. Naumchuk et al
4. Bennett et al.
5. Nilsen et al.
6. de Witte et al.
7. Dowling et al.
8. Gangsø et al.
9. Storm et al.

1. Williams, & Reilly.
2. BarçaHub

۲۰۲۲). پس از مکاتبه با مدیر توسعه فوتبال جوانان اتحادیه باشگاه‌های اروپا، پرسشنامه اولیه دریافت و سپس تغییرات لازم صورت پذیرفت. در نهایت نیز هفت استاد مدیریت ورزش پرسشنامه را بررسی و روایی صوری آن را تأیید کردند. برای تحلیل اسنادی نیز فرم‌هایی مطابق با حیطه‌های پژوهش تهیه گردید، تا تیم تحقیق با بررسی اسناد مختلف مانند گزارش‌های سالیانه ارائه‌شده توسط آکادمی‌های اروپایی به اتحادیه این باشگاه‌ها، اسناد رسمی برنامه‌های توسعه آکادمی‌ها و اطلاعات منتشرشده در وبسایت‌های رسمی آکادمی‌های فوتبال به اطلاعات جامع‌تری دست یابند. همچنین برای رفع ابهامات و دسترسی به اطلاعات کامل‌تر، محققان از ابزار مصاحبه نیز استفاده کردند؛ در این بخش سؤالاتی کلی در هر حیطه نظیر روند استعدادیابی، ساختار استعدادیابی و اعضای آن توسط تیم تحقیق طراحی شد.

روش گردآوری داده‌ها بدین صورت بود که در آکادمی‌های اروپایی، ابتدا تحلیل اسنادی براساس گزارش رسمی اتحادیه باشگاه‌های اروپا با عنوان «دوازده حوزه کیفیت»، گزارش‌های سالیانه ارائه شده توسط آکادمی‌های اروپایی به اتحادیه باشگاه‌های اروپا، اسناد رسمی برنامه‌های توسعه آکادمی‌ها، گزارش‌ها و بروشورهای معرفی آکادمی‌ها ارائه‌شده در نشست‌های «Academy Visit» و اطلاعات منتشر شده در وبسایت‌های رسمی آکادمی‌های فوتبال صورت گرفت و سپس به‌منظور یکدست‌سازی و تکمیل اطلاعات، مصاحبه‌های ساختارمند انجام شد. در آکادمی‌های ایرانی، فرآیند گردآوری داده‌ها به ترتیب شامل تحلیل اسنادی برنامه‌های توسعه جوانان، ارسال پرسشنامه‌های باز به صورت آنلاین و در نهایت انجام مصاحبه‌های ساختارمند برای تکمیل و تبیین داده‌ها بود. بنابراین، با مسئولان آکادمی‌های باشگاه‌های آژاکس آمستردام، المپیک لیون فرانسه، اینتر میلان ایتالیا، آندرلخت بلژیک، پیکان تهران، فولاد خوزستان، گل‌گهر سیرجان و سپاهان اصفهان مصاحبه‌های ساختارمند انجام گرفت. این مصاحبه‌ها به صورت آنلاین برگزار شد و میانگین زمان هر مصاحبه نیز ۳۰ دقیقه بود. فرآیند گردآوری داده‌ها طی یک دوره چهارماهه از شهریور ۱۴۰۳ تا آذر ۱۴۰۳ انجام گرفت.

موجود مؤثر باشد. لذا، هدف این پژوهش، بررسی و مقایسه آکادمی‌های فوتبال ایران با چهار باشگاه مطرح اروپایی در چهار حوزه کلیدی است که پیش‌تر به آن‌ها پرداخته شد. بر این اساس، پرسش اصلی پژوهش آن است که آکادمی‌های باشگاه‌های فوتبال ایران در این حوزه‌ها چه تفاوت‌هایی با آکادمی‌های کشورهای منتخب دارند؟

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش به صورت کیفی و با رویکرد تطبیقی انجام شد و هدف آن مقایسه ساختار و عملکرد آکادمی‌های فوتبال ایران و آکادمی‌های فوتبال منتخب اروپایی در چهار حوزه شناسایی استعداد، مراقبت شناختی، مراقبت فیزیکی و امکانات بود. جامعه پژوهش شامل آکادمی‌های فوتبال در ایران و اروپا بودند؛ از این‌رو، نمونه‌های پژوهش شامل آکادمی‌های باشگاه‌های آژاکس آمستردام، المپیک لیون، اینتر میلان و آندرلخت بلژیک در اروپا و آکادمی‌های سپاهان اصفهان، فولاد خوزستان، پیکان تهران و گل‌گهر سیرجان در ایران بود که انتخاب آن‌ها به صورت هدفمند انجام گرفت. معیار انتخاب آکادمی‌های فوتبال اروپایی، شاخص‌هایی نظیر بازیکنان پرورش‌یافته حاضر در تیم اول و میزان دقایق بازی آن‌ها در رقابت‌های رسمی و به‌طور کلی آکادمی‌های موفق در گزارش اتحادیه باشگاه‌های فوتبال اروپا بود (یعقوبی‌نیا و همکاران، ۲۰۲۲). انتخاب آکادمی‌های فوتبال ایران نیز براساس بررسی برنامه‌های توسعه آکادمی باشگاه‌ها منطبق بر آیین‌نامه صدور مجوز حرفه‌ای باشگاه‌های کنفدراسیون فوتبال آسیا بود. بنابراین، پس از بررسی برنامه‌های توسعه آکادمی‌های فوتبال ایرانی، باشگاه‌هایی انتخاب شدند که کامل‌ترین، منسجم‌ترین و مستندترین گزارش‌ها و اطلاعات را در این زمینه ارائه کرده بودند.

ابزار پژوهش در این تحقیق شامل، فرم تحلیل اسنادی، پرسشنامه و مصاحبه ساختارمند بود. پرسشنامه پژوهش شامل ۳۹ سؤال باز بود که در چهار حوزه شناسایی استعداد، مراقبت‌شناختی، مراقبت فیزیکی و امکانات طراحی شد. سؤالات این پرسشنامه براساس چارچوب پژوهشی اتحادیه باشگاه‌های اروپا در زمینه «دوازده حوزه کیفیت» تدوین شد (یعقوبی‌نیا و همکاران،

یافته‌های پژوهش

برای تحلیل داده‌های پژوهش از الگوی چهارمرحله‌ای جرج بردی استفاده شد؛ بدین‌صورت که داده‌های گردآوری‌شده ابتدا توصیف و تفسیر گردید و سپس در قالب یک چارچوب مشترک سازمان‌دهی شد. نتایج حاصل از این مراحل در جداول زیر ارائه شده است. جدول ۱ یافته‌های پژوهش در حوزه شناسایی استعداد آکادمی باشگاه‌های فوتبال کشورهای منتخب اروپایی و ایران را نشان می‌دهد.

در نهایت، تحلیل داده‌ها براساس الگوی چهارمرحله‌ای جرج بردی شامل توصیف، تفسیر، همجواری و مقایسه صورت پذیرفت؛ به‌گونه‌ای که داده‌ها ابتدا توصیف و تفسیر شدند، سپس در قالب چارچوبی مشترک سازمان‌دهی گردیدند و در مرحله پایانی، شباهت‌ها و تفاوت‌های میان آکادمی‌های فوتبال ایران و اروپا مورد مقایسه قرار گرفت. این رویکرد امکان تحلیل نظام‌مند و بازتولیدپذیر یافته‌ها را فراهم ساخت.

جدول ۱. حوزه شناسایی استعداد در آکادمی باشگاه‌های فوتبال کشورهای منتخب و ایران

آژاکس	بخش شناسایی استعدادهای جوانان به صورت مستقل از تیم اول فعالیت می‌کند و از ۱۴ استعدادیاب حرفه‌ای و حدود ۱۰۰ داوطلب تشکیل شده است. در رده‌های سنی پایین‌تر، بازیکنان عمدتاً در محدوده ۴۰ کیلومتری شهر آمستردام شناسایی می‌شوند و با افزایش سن آن‌ها، از رده سنی ۱۵ سال به بالا، دامنه جذب استعدادها به سطح بین‌المللی گسترش می‌یابد. استعدادیاب حرفه‌ای مسئولیت شناسایی، ارزیابی و جذب بازیکنان تا رده سنی ۱۸ سال را بر عهده دارند و معیارهای ارزیابی شامل مهارت‌های فنی، توانایی تصمیم‌گیری در چارچوب اصول بازی آژاکس و ویژگی‌های ذهنی و جسمی بازیکنان است. این بخش با بیش از ۳۰ باشگاه در سطح ملی و ۵ باشگاه بین‌المللی همکاری دارد.
اینترا	بخش استعدادیابی این آکادمی از سه بخش تشکیل شده است: گروه سنی ۱۶ تا ۱۹ سال شامل یک هماهنگ‌کننده و چهار استعدادیاب، گروه سنی ۱۲ تا ۱۵ سال شامل یک هماهنگ‌کننده و ۲۱ استعدادیاب و بخش فوتبال پایه که از یک هماهنگ‌کننده و ۱۴ تا ۱۵ استعدادیاب تشکیل شده است. تیم‌های سایه به‌طور هفتگی با مراکز تمرینی همکاری دارند و هدف آن‌ها حفظ بازیکنان در طول دوره توسعه است. ارزیابی بازیکنان آکادمی از جنبه‌های اساسی این فرآیند محسوب می‌شود و روش استعدادیابی به‌گونه‌ای طراحی شده است که هر استعدادیاب از تمامی بازیکنان و اطلاعات مرتبط در ایتالیا آگاه باشد. علاوه بر این، مربیان برای مشاهده بازیکنان شناسایی‌شده اعزام می‌شوند و استعدادیاب‌ها از یک پایگاه داده به نام "The Football Squad Academy Software" برای ثبت و بررسی اطلاعات استفاده می‌کنند. تمرکز استعدادیابی در فوتبال پایه در ایتالیا تا سطح زیر ۱۴ سال و در اروپا تا سطح زیر ۱۶ سال است.
لیون	حدود یک‌سوم از بازیکنان آکادمی لیون از شهر لیون، یک‌سوم از مناطق اطراف آن و مابقی از منطقه بین لیون و ماریس جذب می‌شوند (حدود ۶۵ درصد از بازیکنان آکادمی از شعاع کمتر از ۵۰ کیلومتری شهر لیون انتخاب می‌شوند). دپارتمان‌های استعدادیابی در سه سطح شامل لیون، مناطق اطراف و پاریس فعالیت می‌کنند. تیم استعدادیابی متشکل از ۱۴ نفر است که چهار استعدادیاب تمام‌وقت نیز به شناسایی استعدادهای بین‌المللی اختصاص داده شده‌اند. برای هر نسل از بازیکنان، تیم‌های سایه‌ای تشکیل می‌شود تا آن‌ها مطابق با استانداردهای باشگاه ارزیابی شوند. در این آکادمی، توسعه پروفایل بازیکنان بر پایه یک روش شناسی ویژه انجام می‌شود که با هویت باشگاه هماهنگ است. آکادمی لیون با ۳۱ باشگاه در فرانسه و ۳۸ باشگاه در سطح بین‌المللی همکاری دارد که از این تعداد، ۲۸ باشگاه در شعاع ۱۰۰ کیلومتری لیون و ۳ باشگاه در منطقه پاریس مستقر هستند. فرآیند استعدادیابی در آکادمی لیون:
آندرلخت	زیر ۸ و ۹ سال: سیاست آکادمی در این گروه‌ها مبتنی بر درهای باز است و تمامی علاقه‌مندان می‌توانند شرکت کنند. زیر ۱۰ تا ۱۷ سال: بازیکنان این گروه‌ها از طریق مشاهده در مسابقات و باشگاه‌ها شناسایی می‌شوند. پس از انتخاب اولیه، بازیکنان به مدت سه روز در یک تورنمنت آزمایشی شرکت می‌کنند تا ظرفیت‌های انسانی و مهارتی آن‌ها ارزیابی شود. آکادمی آندرلخت با یک دپارتمان استعدادیابی فعال که شامل ۲۵ استعدادیاب داوطلب است که به‌طور حرفه‌ای و ساختاریافته به شناسایی و جذب استعدادهای برتر می‌پردازد. برای هر رده سنی، تیم‌های سایه‌ای در نظر گرفته شده‌اند تا ارزیابی بازیکنان با دقت بیشتری انجام شود. این ارزیابی‌ها در ابتدای هر فصل آغاز شده و طی یک دوره ۴ تا ۵ هفته‌ای از طریق تمرینات و مسابقات انجام می‌شود. در این فرآیند، هماهنگ‌کننده جوانان، استعدادیاب‌ها را مأمور به دسته‌بندی بازیکنان براساس معیارهای مشخص می‌کند، درحالی‌که مربیان نیز در این روند نقش دارند و پس از هر مسابقه، بهترین بازیکن زمین را همراه با دلایل انتخاب خود معرفی می‌کنند. تمرکز استعدادیابی در رده‌های سنی ۶ تا ۱۰ سال در بروکسل و مناطق اطراف (تا شعاع ۳۰ کیلومتر) انجام می‌شود، در رده‌های ۱۱ تا ۱۶ سال سطح ملی را در بر می‌گیرد و در گروه سنی ۱۷ تا ۲۱ سال علاوه بر سطح ملی، به حوزه بین‌المللی نیز گسترش می‌یابد.

ادامه جدول ۱. حوزه شناسایی استعداد در آکادمی باشگاه‌های فوتبال کشور های منتخب و ایران

پیکان	آکادمی پیکان فاقد دپارتمان استعدادیابی و استعدادیاب‌های اختصاصی است و فرآیند شناسایی بازیکنان مستعد به‌طور کامل توسط مربیان انجام می‌شود. این فرآیند از طریق مدارس فوتبال و شعب آکادمی در سه مرحله شناخت، شناسایی و انتخاب صورت می‌گیرد. بازیکنان از سنین ۱۰ تا ۲۱ سال براساس عملکردشان ارزیابی شده و در صورت تأیید به رده‌های بالاتر هدایت می‌شوند. آکادمی پیکان محدوده جغرافیایی خاصی برای استعدادیابی در نظر ندارد و تمرکز آن بر پرورش بازیکنان در ساختار داخلی خود است.
گل گهر	آکادمی گل گهر فاقد دپارتمان استعدادیابی و استعدادیاب‌های رسمی است و فرآیند شناسایی بازیکنان توسط مربیان تیم‌های پایه انجام می‌شود. علاوه بر این، پنج معلم ورزش پیشکسوت که در مدارس فعالیت دارند، با آکادمی همکاری کرده و در فرآیند شناسایی بازیکنان مشارکت دارند. تست‌گیری در چند مرحله و با حضور مربیان و همین معلمان ورزش که نقش استعدادیاب‌های آموزش‌دیده را ایفا می‌کنند، انجام می‌شود. این فرآیند در چهار رده سنی ۱۰، ۱۷، ۱۹ و ۲۱ سال برای پسران و تحت نظارت یک مربی برای تمامی رده‌های سنی دختران صورت می‌گیرد. در حال حاضر، تست‌گیری تنها در شهر سیرجان و روستاهای اطراف آن انجام می‌شود فرآیند استعدادیابی در این آکادمی بر فستیوال‌های مدارس و مسابقات درون‌شهری متمرکز است.
فولاد	فرآیند استعدادیابی در آکادمی فولاد خوزستان توسط کمیته‌ای متشکل از ۲۵ استعدادیاب انجام می‌شود. هدف اصلی باشگاه، بومی‌گرایی است؛ به همین منظور، استان خوزستان به مناطق مختلفی تقسیم‌بندی شده و در آغاز هر فصل، استعدادیابان به همراه سرپرست استعدادیابی به این مناطق اعزام می‌شوند تا بازیکنان مستعد را شناسایی و گزینش کنند. این فعالیت‌ها در سطح استان خوزستان و مناطق مختلف شهر اهواز اجرا می‌گردد.
سپاهان	فرآیند استعدادیابی در آکادمی سپاهان تحت نظارت واحد امور استعدادیابی و پایگاه‌های همنام و با هدایت مدیر امور فنی و تخصصی آکادمی انجام می‌شود. این آکادمی دارای چهار مرکز استعدادیابی در شهر اصفهان، از جمله یک مرکز ویژه دختران و ۵۸ باشگاه همنام در سراسر کشور است که در مسابقات استانی فعالیت دارند. استعدادیابی در سطح ملی انجام شده و مناطق تحت پوشش شامل منطقه مرکزی (اصفهان، یزد، چهارمحال و بختیاری)، منطقه شمال (تهران، البرز، گیلان، مازندران، گلستان)، منطقه جنوب (فارس، کهگیلویه و بویراحمد، هرمزگان، بوشهر، خوزستان، کرمان)، منطقه غرب (ایلام، لرستان، همدان، کرمانشاه، کردستان، آذربایجان شرقی و غربی) و منطقه شرق (خراسان شمالی، خراسان رضوی، خراسان جنوبی، سیستان و بلوچستان) است. استعدادیاب‌ها با حضور در مسابقات استانی و کشوری، بازیکنان مستعد را شناسایی و ارزیابی می‌کنند.
(منبع: داده‌های مربوط به آکادمی‌های منتخب اروپایی از طریق تحلیل اسنادی و مصاحبه‌ها استخراج شده است و داده‌های آکادمی‌های ایرانی از طریق تحلیل پرسشنامه‌های باز و مصاحبه‌های ساختارمند به‌دست آمده است.)	

جدول ۲، یافته‌های پژوهش در حوزه مراقبت شناختی ایران را نشان می‌دهد.
آکادمی باشگاه‌های فوتبال کشورهای منتخب اروپایی و

جدول ۲. حوزه مراقبت شناختی در آکادمی باشگاه‌های فوتبال کشور های منتخب و ایران

آژاکس	بازیکنان در مراحل مختلف رشد، با چالش‌های مختلف روبرو می‌شوند که موجب ارزیابی دقیق شخصیت و توانایی‌های آن‌ها می‌شود. برای شناسایی نقاط قوت و ضعف بازیکنان، آن‌ها در موقعیت‌های مختلف زمین بازی قرار می‌گیرند و به تفکر خلاقانه و مستقل ترغیب می‌شوند. هر بازیکن براساس ویژگی‌های منحصر به فردش هدایت می‌شود. به این ترتیب، روش‌های تمرینی به‌طور فردی برای هر بازیکن طراحی می‌شود. علاوه بر مراقبت‌های ورزشی، آکادمی آژاکس از یک سیستم آموزشی جامع بهره می‌برد که شامل همکاری با مدارس و ارزیابی پیشرفت بازیکنان است. این ارزیابی‌ها به‌طور منظم انجام می‌شود و در پایان هر سال، پنج جلسه ارزیابی برگزار می‌شود که دو جلسه از آن‌ها به‌طور رسمی با حضور والدین صورت می‌گیرد. در آکادمی آژاکس، بازیکنان رده‌های سنی زیر ۸ سال تا زیر ۱۲ سال در مدرسه‌ای که والدین آن‌ها انتخاب می‌کنند، تحصیل می‌کنند. اما از رده زیر ۱۳ سال تا زیر ۱۹ سال، آموزش آن‌ها در مدرسه‌ای که خود آژاکس اداره می‌کند، انجام می‌شود. این مدرسه با حضور معلمان تخصصی فعالیت می‌کند، زیرا بازیکنان در این رده‌های سنی به‌تدریج برنامه تمرینی فشرده‌تری دارند و روزانه دو جلسه تمرین می‌کنند. آکادمی آژاکس دارای یک بخش روان‌شناسی نیمه‌وقت است که ۲۰ ساعت در هفته فعالیت دارد و یک دستیار نیز به مدت ۱۰ ساعت در هفته از این بخش حمایت می‌کند. روان‌شناس این آکادمی بر سیاست‌ها، روش‌های کاری و رویه‌ها تمرکز دارد و علاوه بر آن، به موارد فردی در تیم‌های رده‌های زیر ۱۴ تا زیر ۱۹ سال رسیدگی می‌کند.
-------	--

ادامه جدول ۲. حوزه مراقبت شناختی در آکادمی باشگاه‌های فوتبال کشور های منتخب و ایران

این آکادمی با تمرکز بر مراقبت شناختی، برنامه‌هایی برای توسعه بازیکنان جوان ارائه می‌دهد که شامل تأکید بر رفتار، عملکرد تحصیلی و استانداردهای سخت‌گیرانه است.	
در آکادمی اینتر، ۵۳ بازیکن در اقامتگاه (خوابگاه) باشگاه زندگی می‌کنند و بین ۱۲ تا ۱۵ کارشناس مسئول مراقبت از آن‌ها هستند. بازیکنان سالانه یک تا دو بار با خانواده‌های خود دیدار دارند و باشگاه از والدین در روند تبادل اطلاعات حمایت می‌کند. باشگاه اینتر دارای یک مدرسه اختصاصی است که معلمان در آن به محوطه آکادمی آمده و کلاس‌ها را برگزار می‌کنند. این آکادمی همچنین مجهز به اتاق‌های آموزشی، کتابخانه و فضاهایی برای مطالعه است. برنامه توسعه بازیکنان شامل یک طرح سه‌ساله است که به صورت ساده، عملی و فردی طراحی شده است. در این برنامه، از بیوبندینگ برای گروه‌بندی بازیکنان براساس ویژگی‌های فیزیکی و فنی به‌جای سن استفاده می‌شود. علاوه بر این، آموزش‌های مرتبط با مهارت‌های ارتباطی و استفاده از رسانه‌های اجتماعی نیز در فرآیند پرورش بازیکنان گنجانده شده است.	اینتر
آکادمی لیون برای بازیکنان خود یک هویت بازی و تمرین مشخص تعریف کرده است که از طریق آن، به‌طور مستمر بر توسعه توانمندی‌های ذهنی آن‌ها کار می‌کند. این آکادمی با تأکید بر احترام، تعهد و برتری، اهداف بلندمدت خود را دنبال می‌کند. در آکادمی لیون، ارزیابی‌های منظم برای بررسی ویژگی‌هایی مانند تأثیر تاکتیکی، آگاهی، اعتماد به نفس و ظرفیت‌های شناختی بازیکنان انجام می‌شود. برای بازیکنان زیر ۱۴ سال، مدارس ویژه‌ای در نظر گرفته شده که به‌طور کامل با آکادمی همکاری دارند و ارزیابی‌های آن‌ها شامل ابعاد ذهنی، فنی و بدنی است.	لیون
این آکادمی دارای یک دپارتمان روان‌شناسی است که شامل ۳ متخصص روان‌شناسی، یک بخش علمی با ۲ متخصص در حوزه‌های علمی، یک بخش اداری متشکل از ۵ نفر مسئول مدیریت و آموزش و همچنین ۴ مسئول نظارت بر امور خوابگاه است.	
در آکادمی آندرلخت، برنامه‌ها برای توسعه استعدادها بازیکنان جوان در سه رکن خانواده، مدرسه و فوتبال تمرکز دارند که باعث ایجاد تعادل و هماهنگی میان این سه عامل می‌شود. بازیکنان در این آکادمی علاوه بر تمرینات فوتبال، آموزش‌هایی در زمینه مهارت‌های اجتماعی و رسانه‌های اجتماعی دریافت می‌کنند. برای ارزیابی پیشرفت بازیکنان، آندرلخت جلسات منظم با والدین برگزار می‌کند. این جلسات نه تنها به بررسی وضعیت ورزشی، بلکه به تحلیل و پیگیری وضعیت تحصیلی بازیکنان نیز می‌پردازد. آکادمی آندرلخت همکاری نزدیکی با مدارس مختلف در بلژیک دارد و با توجه به وجود سه زبان رسمی در این کشور، با مدارس فرانسوی‌زبان، فلاندری و آلمانی در ارتباط است. علاوه بر این، برای بازیکنانی که به تحصیلات آنلاین نیاز دارند، به‌ویژه در رشته‌های ورزشی، برنامه‌های آموزشی ویژه‌ای تحت نظارت مربیان طراحی می‌شود.	آندرلخت
این آکادمی با برگزاری دوره‌های روان‌شناسی ورزشی و کنترل هوش هیجانی، تلاش دارد تا به‌طور مؤثری به نیازهای شناختی بازیکنان پرداخته و از طریق مشاوره، از آن‌ها حمایت کند. پیگیری تحصیلی بازیکنان از طریق سرپرست تیم‌ها و برگزاری جلسات منظم با والدین انجام می‌شود. این جلسات برای حمایت از دانش‌آموزان و رفع تعارضات میان تحصیل و ورزش ترتیب داده می‌شود. آکادمی پیکان دو نفر را به عنوان افسر رفاهی اجتماعی به صورت تمام‌وقت در اختیار دارد تا حمایت‌های لازم را برای بازیکنان فراهم کند.	پیکان
در این آکادمی، با استفاده از مدرسین متخصص، دوره‌های آموزشی روان‌شناسی و مراقبت‌های فردی برای بازیکنان برگزار می‌شود. این دوره‌ها شامل موضوعاتی مانند کنترل خشم، مدیریت زمان و بهداشت فردی است. آکادمی گل‌گهر همچنین مسئول امور اجتماعی دارد که وضعیت تحصیلی بازیکنان را پیگیری می‌کند و در صورت لزوم، از مشاوران متخصص برای حل مشکلات تحصیلی یا اجتماعی بازیکنان استفاده می‌شود. در آکادمی گل‌گهر، جلسات منظمی به صورت گروهی و انفرادی با والدین برگزار می‌شود. همچنین، از روش‌های مختلفی مانند پرسشنامه برای دریافت بازخورد آن‌ها در زمینه‌های گوناگون استفاده می‌شود تا نظرات و پیشنهادات آن‌ها در فرآیند توسعه بازیکنان و بهبود برنامه‌های آکادمی مورد توجه قرار گیرد.	گل‌گهر
آکادمی فولاد از یک روانشناس بهره می‌برد که به صورت پاره‌وقت فعالیت دارد و برای پشتیبانی از رشد شناختی و روانی بازیکنان، کارگاه‌های آموزشی روان‌شناختی و جلسات مشاوره فردی و گروهی برگزار می‌کند. همچنین، این آکادمی بر تعادل میان تحصیل و ورزش تأکید داشته و با ارائه جلسات مشاوره، بازیکنان را در بهبود مهارت‌های مدیریت زمان و هماهنگی بین فعالیت‌های آموزشی و ورزشی یاری می‌دهد. ارزیابی‌های روان‌شناختی و برنامه‌های انگیزشی به‌طور مستمر در آکادمی اجرا می‌شود تا اعتماد به نفس و همکاری تیمی بازیکنان تقویت شود. باشگاه فولاد دارای یک هنرستان است که اکثر بازیکنان در آن مشغول به تحصیل بوده و روند آموزشی آن‌ها به‌طور مداوم رصد می‌شود. علاوه بر این، مدیریت آکادمی وضعیت تحصیلی بازیکنان در دانشگاه‌ها را نیز پیگیری می‌کند. در آکادمی فولاد، جلساتی با والدین برگزار می‌شود تا ضمن اطلاع‌رسانی، تعادل میان تحصیل و ورزش برای بازیکنان حفظ شود.	فولاد
آکادمی سپاهان دارای روان‌شناس تمام‌وقت نیست و جلسات روان‌شناسی در حد مشاوره برگزار می‌شود. همچنین، برای بازیکنان پرونده‌های روان‌شناسی تشکیل شده است؛ و ارزیابی بازیکنان برای والدین و جلسات با آن‌ها به‌طور محدود انجام می‌شود. آکادمی ارتباط محدودی با مدارس و دانشگاه‌ها برای پیگیری وضعیت تحصیلی بازیکنان دارد و برنامه منظمی در این زمینه اجرا نمی‌شود.	سپاهان
(منبع: داده‌های مربوط به آکادمی‌های منتخب اروپایی از طریق تحلیل اسنادی و مصاحبه‌ها استخراج شده است و داده‌های آکادمی‌های ایرانی از طریق تحلیل پرسشنامه‌های باز و مصاحبه‌های ساختارمند به‌دست آمده است.)	

جدول ۳ یافته‌های پژوهش در حوزه مراقبت فیزیکی ایران را نشان می‌دهد.
آکادمی باشگاه‌های فوتبال کشورهای منتخب اروپایی و

جدول ۳. حوزه مراقبت فیزیکی در آکادمی فوتبال باشگاه‌های کشور های منتخب و ایران	
آژاکس	تمام بازیکنان جوان آکادمی آژاکس، به‌ویژه بازیکنان زیر ۱۷ سال و زیر ۱۹ سال، از امکاناتی مشابه با تیم اول بهره‌مند هستند. در این آکادمی ۶ فیزیوتراپ به صورت تمام‌وقت فعالیت می‌کنند که تمامی رده‌های سنی را پوشش می‌دهند. همچنین، یک فیزیوتراپ به صورت پاره‌وقت برای رده‌های سنی پایین آکادمی مشغول به کار است. کادر پزشکی آکادمی شامل ۶ نفر است که به صورت تمام‌وقت وظیفه ارائه خدمات پزشکی به تمام رده‌های سنی را بر عهده دارند.
اینترا	در آکادمی آژاکس، مربیان عملکرد و مربیان هماهنگی یا چندمهارتی با گروه‌های سنی مختلف متناسب با ویژگی‌های بدنی، سنی و نیازهای متفاوت آن‌ها کار می‌کنند. از رده زیر ۱۷ سال به بعد، یک مربی بدنی تمام‌وقت با تیم‌ها همکاری دارد، در حالی که پیش از آن، مربیان بدنی به صورت نیمه‌وقت فعالیت کرده و با تیم‌های مختلف کار می‌کنند. این آکادمی بر ابعاد فنی، تاکتیکی، جسمانی و ذهنی تمرکز دارد و از رده زیر ۸ سال تا زیر ۱۹ سال براساس یک برنامه توسعه مشخص فعالیت می‌کند.
لیون	در هر رده سنی آکادمی اینترمیلا یک فیزیوتراپ و مربی بدن‌سازی حضور دارند. این آکادمی همچنین دارای یک مرکز پزشکی است که تمامی نیازهای پزشکی بازیکنان را تأمین می‌کند.
آندرلخت	آکادمی لیون مجهز به یک مرکز پزشکی است که شامل یک پزشک تمام‌وقت و سه فیزیوتراپ است. در این مرکز، پروتکل‌های پیشگیری از آسیب‌دیدگی با دقت اجرا می‌شود تا بازیکنان در بهترین وضعیت بدنی قرار داشته باشند. علاوه بر این، آکادمی لیون دارای یک مرکز ویژه برای بهبود عملکرد ورزشی نیز هست. همچنین این آکادمی دارای ۱۰ مربی تخصصی بدنسازی است که در رده‌های سنی مختلف فعالیت می‌کنند.
پیکان	آکادمی آندرلخت دارای دو پزشک است که یکی از آن‌ها مسئول رده‌های سنی زیر ۸ تا زیر ۱۸ سال و دیگری مسئول تیم زیر ۲۳ سال می‌باشد. همچنین، هشت فیزیوتراپ به‌طور اختصاصی هر کدام در یکی از هشت رده سنی زیر ۸، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۸ و ۲۳ سال فعالیت دارند. علاوه بر این، هفت مربی بدنسازی در هفت رده سنی زیر ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۸ و ۲۳ سال مشغول به کار هستند.
گل‌گهر	باشگاه پیکان با داشتن تیم‌های متعدد در رشته‌های مختلف ورزشی، مجهز به یک کلینیک پزشکی ورزشی است که شامل بخش‌های فیزیوتراپی و مکانوتراپی می‌باشد. آکادمی پیکان از خدمات این کلینیک بهره‌مند است. علاوه بر پزشکان و فیزیوتراپیست‌های فعال در این بخش، آکادمی پیکان برای رده‌های سنی ۱۵، ۱۷، ۱۹ و ۲۱ سال، ۴ پزشک در اختیار دارد که به امور مراقبت‌های پزشکی این رده‌ها رسیدگی می‌کنند. همچنین، این آکادمی از ۳ مربی تخصصی بدنسازی بهره می‌برد که تمامی رده‌های سنی را پوشش می‌دهند.
فولاد	باشگاه گل‌گهر در حال ساخت یک کلینیک تخصصی پزشکی ورزشی است. در حال حاضر بخش مراقب پزشکی دارای یک فیزیوتراپ و پنج پزشک دارند و از پزشک‌های تمام وقت تیم بزرگسالان مردان و استفاده می‌کنند. آکادمی گل‌گهر در رده‌های سنی زیر ۱۵ سال تا زیر ۲۱ سال به صورت اختصاصی دارای پنج مربی بدنسازی است. سایر رده‌های سنی در صورت نیاز از خدمات این مربیان بهره می‌برند.
سپاهان	باشگاه فولاد دارای یک مرکز پزشکی است که خدمات درمانی و پیشگیری از آسیب‌دیدگی را برای بازیکنان آکادمی ارائه می‌دهد. کادر پزشکی این آکادمی شامل یک پزشک به‌عنوان سرگروه تیم پزشکی، یک فیزیوتراپ و پنج پزشک است. هر یک از پزشک‌یاران مسئول ارائه خدمات پزشکی به یکی از رده‌های سنی شامل زیر ۲۱ سال، زیر ۲۰ سال، زیر ۱۷ سال، زیر ۱۵ سال و مدارس فوتبال (رده زیر ۱۰ سال) هستند.
	آکادمی سپاهان از یک پزشک، یک فیزیوتراپ و دو پزشک‌یار برای رده‌های سنی ۹ تا ۱۵ سال و ۱۵ تا ۲۱ سال بهره‌مند است و کمیته مانیتورینگ سلامت و عملکرد بازیکنان مسئول ارزیابی سلامت آن‌ها با آزمون‌های استاندارد فیفا و فدراسیون پزشکی ورزشی است. دپارتمان بدنسازی آکادمی نیز با مربیان هر رده همکاری داشته و بر آمادگی جسمانی نظارت دارد.

(منبع: داده‌های مربوط به آکادمی‌های منتخب اروپایی از طریق تحلیل اسنادی و مصاحبه‌ها استخراج شده است و داده‌های آکادمی‌های ایرانی از طریق تحلیل پرسشنامه‌های باز و مصاحبه‌های ساختارمند به‌دست آمده است.)

جدول ۴ یافته‌های پژوهش در حوزه مراقبت امکانات ایران را نشان می‌دهد.
آکادمی باشگاه‌های فوتبال کشورهای منتخب اروپایی و

جدول ۴. حوزه امکانات در آکادمی باشگاه‌های فوتبال کشور های منتخب و ایران

آژاکس	<p>مساحت و زمین‌ها: مجموعه آکادمی آژاکس مساحتی حدود ۱۴ هکتار را پوشش می‌دهد که شامل زمین‌های چمن طبیعی و مصنوعی است. این آکادمی از ۷ زمین فوتبال (۳ زمین مصنوعی و ۴ زمین هیبریدی)، یک زمین نیمه و یک زمین سرپوشیده بهره‌مند است. زمین سرپوشیده که در سال ۲۰۱۱ احداث شده، یکی از جدیدترین بخش‌ها بوده و مجهز به فناوری‌ها و ابزارهای پیشرفته برای توسعه بازیکنان است. علاوه بر زمین‌ها، آکادمی دارای یک ورزشگاه ویژه برای تیم‌های ذخیره و جوانان است. مجموعه همچنین دارای خوابگاه‌هایی برای بازیکنان است که از آن‌ها برای اقامت استفاده می‌شود. در این آکادمی ۱۲ تیم فعال هستند که از ۸ زمین بازی و ۱۴ رختکن بهره‌مند می‌شوند. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این آکادمی استفاده بهینه از فضای محدود شهری است، به طوری که فضای آکادمی دوستانه و غیررسمی طراحی شده و تماشاگران می‌توانند تمرینات تیم‌های جوانان را مشاهده کنند. در آکادمی آژاکس، برای اسکان بازیکنان از خانواده‌های میزبان استفاده می‌شود. این خانواده‌ها که معمولاً از هواداران آژاکس هستند، یک یا دو بازیکن را در خانه خود به‌عنوان اعضای خانواده پذیرش می‌کنند. در برخی موارد، بازیکن به همراه خانواده‌اش به آمستردام نقل مکان می‌کند. باشگاه در فرآیند اسکان حمایت‌هایی ارائه می‌دهد، اما در تمامی موارد هزینه اجاره را پوشش نمی‌دهد.</p>
اینتر	<p>مراکز تمرینی: باشگاه اینترمیلان دارای ۱۳ مرکز توسعه^۱ است که به بازیکنان جوان امکان می‌دهد تمرینات خود را در این مراکز انجام دهند. این مراکز به‌ویژه در نواحی مختلف ایتالیا پراکنده هستند تا دسترسی به آن‌ها برای بازیکنان آسان‌تر باشد. این مراکز از نظر فنی و آموزشی کاملاً مشابه مرکز اصلی باشگاه هستند.</p> <p>مرکز اصلی تمرینی: مرکز اصلی باشگاه، با مساحت حدود ۳۰،۰۰۰ متر مربع شامل ۸ زمین تمرینی است (۳ زمین طبیعی و ۵ زمین چمن مصنوعی). این مرکز تمرینی تمامی گروه‌های سنی را پوشش می‌دهد و تمرینات هفتگی برای هر رده سنی در آن برگزار می‌شود. آکادمی اینتر خوابگاه‌هایی را برای اسکان بازیکنان در خود محل آکادمی فراهم می‌کند.</p>
لیون	<p>آکادمی لیون از سه ساختمان اصلی تشکیل شده است: بلوک اقامتی با ۳۹ تخت (۲۹ تخت برای پسران و ۱۰ تخت برای دختران)، بخش مسابقات شامل رختکن‌ها، انبار، واحد پزشکی و استخر و بلوک آموزشی که امکانات ورزشی، پزشکی و دفاتر اداری را در بر می‌گیرد. افزون بر این، آکادمی دارای ۷ زمین فوتبال، کمپ تمرینی، مرکز پزشکی، اتاق یوگا، باشگاه ورزشی، رختکن و ۱۱۰ جای پارک خودرو است که مجموعه‌ای کامل برای تمرین و برگزاری مسابقات بازیکنان و کادر فنی فراهم می‌سازد.</p>
آندرلخت	<p>آکادمی آندرلخت دارای ۵ زمین چمن است که یکی از آن‌ها زمین مصنوعی می‌باشد. همچنین، یک زمین تمرین سرپوشیده برای شرایط مختلف جوی فراهم شده است. این آکادمی به بازیکنان خود یک سالن تمرین قدرتی با مساحت ۵۰۰ متر مربع ارائه می‌دهد. در این آکادمی به جای خوابگاه، بازیکنان از اقامت در خانواده‌ها (مانند آکادمی آژاکس) استفاده می‌کنند که این امر به توسعه زبان و فرهنگ چندفرهنگی کمک می‌کند.</p>
پیکان	<p>زمین‌ها و امکانات: آکادمی پیکان دارای ۱ زمین چمن طبیعی و ۱ زمین چمن مصنوعی در ابعاد کوچکتر است که برای تمرینات روزانه استفاده می‌شوند. همچنین یک سالن بدنسازی، استخر، رختکن‌های مناسب، سرویس بهداشتی، دوش، انباری و خدمات پزشکی در محل باشگاه قرار دارد. زمین چمن مسابقات آکادمی پیکان به نام زمین چمران نیز برای برگزاری رقابت‌ها اختصاص یافته است. برای بازیکنان شهرستانی، خوابگاه‌هایی در نزدیکی محل تمرینات در نظر گرفته شده و سه وعده غذای روزانه برای آن‌ها تأمین می‌شود. همچنین برای مسافت‌های دور، حمل‌ونقل برای ایاب و ذهاب بازیکنان در نظر گرفته می‌شود.</p>
گل گهر	<p>زمین‌ها و امکانات: آکادمی گل گهر دارای یک چمن طبیعی اصلی در استادیوم اختصاصی گل گهر برای تیم بزرگسالان است، همچنین یک چمن طبیعی در ورزشگاه امام علی و دو زمین چمن مصنوعی استاندارد ویژه تیم‌های پایه برای تمرینات در نظر گرفته شده است. سالن بدنسازی، مجموعه استخر، سونا، جکوزی و مرکز ریکاوری نیز از دیگر امکانات این باشگاه هستند. این آکادمی از آن‌ها استفاده می‌کند. آکادمی گل گهر برای بازیکنان غیربومی خوابگاه و امکانات رفاهی فراهم کرده است. این بازیکنان می‌توانند در خوابگاه‌های تحت نظر باشگاه اقامت داشته باشند.</p>
فولاد	<p>آکادمی فولاد خوزستان از سه زمین فوتبال استاندارد بهره‌مند است که یکی از آن‌ها مجهز به سرویس‌های بهداشتی، رختکن و اتاق داوران است. همچنین این آکادمی دارای یک استادیوم ۳۰،۰۰۰ نفری است که برای بازی‌های حساس مورد استفاده قرار می‌گیرد. این آکادمی همچنین دارای سالن بدنسازی، سالن سرپوشیده تکنیک، استخر و هتل برای اسکان بازیکنان و کادر فنی است. آکادمی فولاد دارای یک خوابگاه برای اسکان بازیکنان است و امکانات لازم را برای رفاه و استراحت آن‌ها فراهم می‌کند برای بازیکنان غیربومی، آکادمی سپاهان امکانات کاملی از جمله اسکان، تغذیه و سایر نیازهای رفاهی را فراهم می‌کند. این خدمات برای حدود ۵۰ بازیکن در نظر گرفته شده است و کلیه اقدامات مربوط به خورد و خوراک و محل اقامت (خوابگاه) آن‌ها تحت نظارت باشگاه انجام می‌شود.</p>
سپاهان	<p>زمین‌ها و امکانات: آکادمی سپاهان دارای ۶ زمین طبیعی استاندارد، ۲ زمین چمن طبیعی کوچک، ۳ زمین چمن مصنوعی استاندارد و یک استادیوم ۷۵ هزار نفری است که برای بازی‌های حساس به‌طور مشترک با تیم بزرگسالان استفاده می‌شود. همچنین این آکادمی دارای دو سالن بدنسازی و یک استخر است، اما این مجموعه‌ها در کنار اداره اصلی آکادمی قرار ندارند. آکادمی سپاهان دارای ۳ زمین اختصاصی برای برگزاری مسابقات است که به‌طور کامل به آکادمی تخصیص داده شده‌اند.</p>
	<p>برای بازیکنان غیربومی، آکادمی سپاهان امکانات کاملی از جمله اسکان، تغذیه و سایر نیازهای رفاهی را فراهم می‌کند. این خدمات برای حدود ۵۰ بازیکن در نظر گرفته شده است و کلیه اقدامات مربوط به خورد و خوراک و محل اقامت (خوابگاه) آن‌ها تحت نظارت باشگاه انجام می‌شود.</p> <p>(منبع: داده‌های مربوط به آکادمی‌های منتخب اروپایی از طریق تحلیل اسنادی و مصاحبه‌ها استخراج شده است و داده‌های آکادمی‌های ایرانی از طریق تحلیل پرسشنامه‌های باز و مصاحبه‌های ساختارمند به‌دست آمده است.)</p>

مطابق الگوی چهارمرحله‌ای بردی، پس از مراحل توصیف، تفسیر و همجواری، مرحله نهایی مستلزم ارائه نتایج در قالب یک مقایسه ساختاری است. بر این اساس، یافته‌های

حوزه‌های چهارگانه در جدول زیر ارائه شده‌اند تا شباهت‌ها و تفاوت‌های آکادمی‌ها به صورت خلاصه و روشن نمایش یابد.

جدول ۵. مقایسه چهار حوزه در آکادمی‌های فوتبال کشورهای منتخب و ایران

آزاکس	<p>بررسی داده‌ها نشان می‌دهد آکادمی آژاکس از ساختار استعدادیابی سازمان‌یافته برخوردار است که به صورت دیپارتمان مستقل سامان‌دهی شده و شامل استعدادیاب‌های حرفه‌ای، شبکه همکاری گسترده و معیارهای مشخص ارزیابی فنی، ذهنی و جسمانی است. در حوزه مراقبت شناختی و فیزیکی نیز نظامی منسجم شامل همکاری با مدارس، مدرسه اختصاصی، ارزیابی‌های دوره‌ای، حضور روان‌شناس نیمه‌وقت، تیم پزشکی و فیزیوتراپی تمام‌وقت، مربیان بدنسازی رده‌محور و مجموعه‌ای یکپارچه از امکانات تمرینی و اقامتی مورد استفاده قرار می‌گیرد.</p>
اینتر	<p>بررسی داده‌ها نشان می‌دهد آکادمی اینتر از ساختار استعدادیابی سازمان‌یافته‌ای برخوردار است که در قالب سه بخش سنی سامان‌دهی شده و با استفاده از پایگاه داده تخصصی، شبکه استعدادیاب‌ها و تیم‌های سایه، فرایند شناسایی و ارزیابی بازیکنان را در سطح ملی و بین‌المللی هدایت می‌کند. در حوزه مراقبت شناختی و فیزیکی، برنامه‌های آموزشی و رفتاری، مدرسه اختصاصی، اقامتگاه با تیم مراقبتی، استفاده از گروه‌بندی بیولوژیکی^۱، حضور روان‌شناس، فیزیوتراپیست و مربی بدنسازی در هر رده سنی و مجموعه‌ای یکپارچه از امکانات تمرینی به کار گرفته می‌شود. این ساختار همچنین با بهره‌گیری از ۱۳ مرکز توسعه در نواحی مختلف ایتالیا و یک مرکز تمرینی اصلی مجهز به ۸ زمین پشتیبانی می‌گردد.</p>
لیون	<p>یافته‌ها نشان می‌دهد فرایند استعدادیابی در آکادمی لیون در سه سطح محلی، منطقه‌ای و ملی سازمان‌دهی شده و از تیم‌های سایه، معیارهای ارزیابی چندبعدی و شبکه گسترده همکاری با باشگاه‌ها استفاده می‌کند. نظام مراقبت شناختی شامل ارزیابی‌های مستمر ذهنی و تاکتیکی، همکاری ساختاریافته با مدارس، حضور دیپارتمان روان‌شناسی و اجرای برنامه‌های آموزشی در حوزه‌های رفتاری و شناختی است. در حوزه مراقبت فیزیکی و امکانات نیز این آکادمی از مرکز پزشکی تخصصی، فیزیوتراپیست‌ها و مربیان بدنسازی متعدد، ساختمان‌های اقامتی و آموزشی و مجموعه‌ای شامل چند زمین تمرینی و فضاهای ورزشی پشتیبان بهره می‌برد.</p>
آندرلخت	<p>یافته‌ها نشان می‌دهد ساختار استعدادیابی در آکادمی آندرلخت با اتکا بر شبکه‌ای از استعدادیاب‌های داوطلب، تیم‌های سایه و فرایندهای ارزیابی چندمرحله‌ای اجرا می‌شود و دامنه شناسایی از مناطق محلی به سطح ملی و بین‌المللی گسترش می‌یابد. در حوزه مراقبت شناختی و فیزیکی، این آکادمی از برنامه‌های آموزشی و اجتماعی، همکاری گسترده با مدارس، جلسات منظم با والدین، کادر پزشکی و فیزیوتراپیست‌های رده‌محور، مربیان بدنسازی و مجموعه‌ای شامل زمین‌های تمرینی، سالن قدرت و سیستم اقامت در خانواده بهره می‌برد.</p>
پیکان	<p>یافته‌ها نشان می‌دهد در آکادمی پیکان، فرایند استعدادیابی به صورت مربی‌محور و بدون دیپارتمان تخصصی انجام می‌شود و شناسایی بازیکنان از طریق مدارس فوتبال و شعب آکادمی در قالب مراحل شناخت، شناسایی و انتخاب هدایت می‌گردد. در حوزه مراقبت شناختی و فیزیکی نیز برنامه‌هایی شامل دوره‌های روان‌شناسی، پیگیری تحصیلی توسط سرپرستان، بهره‌مندی از کلینیک پزشکی ورزشی باشگاه، استفاده از پزشکیاران و مربیان بدنسازی و امکاناتی چون زمین‌های تمرینی، سالن بدنسازی و خوابگاه برای بازیکنان شهرستانی مورد استفاده قرار می‌گیرد.</p>
گل‌گهر	<p>داده‌ها نشان می‌دهد فرایند استعدادیابی در آکادمی گل‌گهر بدون دیپارتمان تخصصی و با اتکای مربیان تیم‌های پایه، معلمان ورزش همکار و مراحل تست‌گیری محلی انجام می‌شود. در حوزه مراقبت شناختی، دوره‌های آموزشی، پیگیری تحصیلی، جلسات منظم با والدین و دریافت بازخورد ساختاریافته مورد استفاده قرار می‌گیرد. در بعد مراقبت فیزیکی و امکانات نیز این آکادمی از فیزیوتراپیست و پزشکیاران رده‌محور، مربیان بدنسازی، زمین‌های تمرینی طبیعی و مصنوعی، سالن‌های ورزشی، مجموعه ریکاوری و خوابگاه برای بازیکنان غیربومی بهره می‌برد.</p>
فولاد	<p>داده‌ها نشان می‌دهد فرایند استعدادیابی در آکادمی فولاد با اتکا بر شبکه‌ای شامل ۲۵ استعدادیاب و براساس تقسیم‌بندی منطقه‌ای استان خوزستان اجرا می‌شود. در حوزه مراقبت شناختی، برنامه‌هایی شامل کارگاه‌های روان‌شناختی، مشاوره‌های فردی و گروهی، پیگیری تحصیلی از طریق هنرستان وابسته و برگزاری جلسات منظم با والدین مورد استفاده قرار می‌گیرد. در بخش مراقبت فیزیکی و امکانات نیز این آکادمی از مرکز پزشکی شامل پزشک، فیزیوتراپ و پزشکیاران رده‌محور، مجموعه‌ای از زمین‌های تمرینی، سالن‌های تخصصی، استخر، خوابگاه و خدمات رفاهی برای بازیکنان بهره می‌برد.</p>
سپاهان	<p>یافته‌ها نشان می‌دهد فرایند استعدادیابی در آکادمی سپاهان از طریق واحد امور استعدادیابی و شبکه‌ای شامل مراکز منطقه‌ای و ۵۸ باشگاه همانم در سطح کشور انجام می‌شود و شناسایی بازیکنان با اتکا بر مسابقات استانی و کشوری صورت می‌گیرد. در حوزه مراقبت شناختی، برنامه‌هایی شامل جلسات محدود مشاوره روان‌شناسی و پیگیری تحصیلی غیرمنسجم اجرا می‌شود. در بخش مراقبت فیزیکی و امکانات نیز این آکادمی از پزشک، فیزیوتراپ و پزشکیار، نظارت بر سلامت بازیکنان با آزمون‌های استاندارد، مجموعه‌ای از زمین‌های تمرینی، سالن‌های ورزشی و امکانات اقامتی برای بازیکنان غیربومی بهره می‌برد.</p>

بحث و نتیجه‌گیری

حوزه شناسایی استعداد

یافته‌ها در حوزه استعدادیابی بیانگر تفاوت آشکار میان آکادمی‌های ایرانی و اروپایی است. آکادمی‌های منتخب مانند آژاکس، اینتر و لیون از دپارتمان‌های تخصصی و شبکه‌های گسترده داخلی و بین‌المللی برای شناسایی علمی و هدفمند استعدادها بهره می‌برند؛ در حالی که در بسیاری از باشگاه‌های ایرانی، این فرایند به مریان پایه یا معلمان ورزش و اگذار شده و فاقد ساختار سازمان‌یافته است. نمونه‌هایی مانند پیکان و گل‌گهر نیز دپارتمان مستقل در این زمینه ندارند که این امر منجر به پراکندگی و نبود برنامه‌ریزی جامع می‌شود. در این میان، باشگاه‌های سپاهان و فولاد نسبت به دیگر نمونه‌های ایرانی ساختارهای منسجم‌تری ایجاد کرده‌اند؛ سپاهان با بهره‌گیری از واحد استعدادیابی و ارتباط با مدارس فوتبال منطقه و فولاد با شبکه‌سازی گسترده در جنوب کشور، توانسته‌اند بخشی از فرایند شناسایی استعداد را به صورت سازمان‌یافته پیش ببرند، هرچند این اقدامات هنوز با استانداردهای بین‌المللی فاصله دارد.

این وضعیت با نتایج پژوهش خسروخانی (۱۳۹۱) هم‌راستا است که فقدان کمیته‌های تخصصی و کمبود نیروی متخصص را از چالش‌های اصلی استعدادیابی در ایران معرفی کرده است. همچنین نتایج بوکزکورت و همکاران (۲۰۲۵) درباره مدیریت آکادمی‌های فوتبال ترکیه نیز تأکید دارد که وجود ساختارهای سازمان‌یافته و واحدهای مستقل برای شناسایی استعداد از الزامات موفقیت است. این پژوهش علاوه بر آن، تمرکز بیش از حد بر شاخص‌های جسمانی و بی‌توجهی به معیارهای شناختی و شخصیتی را به‌عنوان معضلی مشترک مطرح می‌کند که پیامد آن بروز «اثر سن نسبی» است؛ موضوعی که در ایران نیز مشاهده می‌شود. پژوهش ریوز و رابرتز^۱ (۲۰۱۹) در سطح اروپا نیز نشان می‌دهد که آکادمی‌های برتر از ساختارهای چندسطحی، شبکه‌های گسترده و همکاری‌های بین‌باشگاهی بهره می‌برند و اهدافی فراتر از تقویت تیم اصلی، از جمله توسعه و فروش بازیکن، دنبال می‌کنند.

یافته‌های طهماسب‌پور شفیعی و همکاران (۱۴۰۴) نیز بر ضرورت طراحی مدل ملی و یکپارچه برای استعدادیابی تأکید دارد؛ مدلی که شامل کمیته علمی، استفاده از دانش تخصصی و تدوین برنامه‌های بلندمدت باشد.

برآیند این شواهد نشان می‌دهد که تفاوت بنیادین میان آکادمی‌های ایران و کشورهای منتخب در وجود یا فقدان ساختارهای تخصصی، برنامه‌ریزی منسجم، تربیت نیروی انسانی کارآمد و شبکه‌های ارتباطی گسترده است. بنابراین، برای ارتقای استعدادیابی در ایران پیشنهاد می‌شود که باشگاه‌ها با بهره‌گیری از تجارب بین‌المللی و یافته‌های پژوهش‌های داخلی، در جهت ایجاد مدل جامع، پایدار و علمی گام بردارند.

حوزه مراقبت فیزیکی

یافته‌ها در حوزه مراقبت فیزیکی تفاوت قابل‌توجهی میان آکادمی‌های ایرانی و اروپایی نشان داد. آکادمی‌های کشورهای منتخب دارای دپارتمان‌های پزشکی مستقل و تیم‌های چندتخصصی شامل پزشکان متخصص، فیزیوتراپیست‌های تمام‌وقت و مریان بدنسازی در تمامی رده‌های سنی هستند و برنامه‌های جامع توسعه بدنی را از سن پایه تا نوجوانی اجرا می‌کنند. در مقابل، بیشتر آکادمی‌های ایران به مراکز پزشکی باشگاه وابسته‌اند و با محدودیت‌هایی در تعداد فیزیوتراپیست‌ها، مریان بدنسازی و پوشش سنی برنامه‌ها مواجه‌اند.

این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های اکستراند و همکاران (۲۰۱۸)، گرگسون و همکاران (۲۰۲۲) و بوکزکورت و همکاران (۲۰۲۵) هم‌خوانی دارد که بر ضرورت دپارتمان‌های پزشکی سازمان‌یافته، حضور فعال فیزیوتراپیست‌ها و ارتباط منسجم میان کادر پزشکی و فنی برای پیشگیری از آسیب و ارتقای آمادگی جسمانی تأکید کرده‌اند. اکستراند و همکاران^۲ (۲۰۱۸) تصریح کردند که استقلال و سازمان‌یافتگی دپارتمان‌های پزشکی به کاهش آسیب‌دیدگی و افزایش دسترسی بازیکنان به تمرین منجر می‌شود؛ موضوعی که در آکادمی‌های ایرانی با کمبود پزشکان تخصصی و فیزیوتراپیست‌ها پررنگ‌تر است.

که یک هنرستان اختصاصی دارد، سایر آکادمی‌ها ارتباط محدودی با مراکز آموزشی دارند. همچنین، مراقبت روان‌شناختی در ایران عمدتاً به صورت دوره‌ای و غیرمنظم اجرا می‌شود و حتی در باشگاه‌هایی چون سپاهان نیز برنامه‌های ساختارمند و منظم وجود ندارد. نظارت تحصیلی نیز غالباً به سرپرستان تیم یا افراد خاص سپرده شده است که موجب کاهش انسجام و تعامل نظام‌مند با خانواده‌ها می‌شود.

یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج ریحانی و همکاران (۲۰۲۴)، بوکزکورت و همکاران (۲۰۲۵)، اوئهارا و همکاران (۲۰۲۲)، باراکلاف و همکاران^۱ (۲۰۲۴) و رسولی و همکاران (۲۰۲۴) هم‌راستا است. به‌طور خاص، ریحانی و همکاران (۲۰۲۴) نشان دادند که بی‌توجهی به حمایت تحصیلی و روان‌شناختی یکی از مهم‌ترین موانع توسعه آکادمی‌های ایران است. بوکزکورت و همکاران (۲۰۲۵) نیز بر لزوم همکاری آکادمی‌ها با روان‌شناسان ورزشی و مشاوران تحصیلی تأکید کردند و در پژوهشی دیگر، آموزش از راه دور و برنامه‌های آموزشی برای والدین را به‌عنوان راهکارهای مؤثر پیشنهاد دادند.

در پژوهش باراکلاف و همکاران (۲۰۲۴)، تجربه مدیران آکادمی‌های لیگ برتر انگلستان نشان داد که وجود دپارتمان‌های روان‌شناسی و روان‌شناسان تمام‌وقت نقش کلیدی در ارتقای مهارت‌های شناختی و روانی-اجتماعی دارد؛ موضوعی که فقدان آن در ایران نیز مشهود است. همچنین، اوئهارا و همکاران (۲۰۲۲) بر اهمیت حمایت‌های روانی و عاطفی خانواده در فرآیند حرفه‌ای شدن بازیکنان تأکید کرده و ارتباط مؤثر آکادمی با خانواده‌ها را عاملی کلیدی در مدیریت چالش‌های روانی و تحصیلی معرفی کردند. در همین راستا، رسولی و همکاران (۲۰۲۴) در تدوین الگوی توسعه آکادمی‌های لیگ برتر ایران، بر تقویت منابع انسانی، حمایت تحصیلی و روان‌شناختی بازیکنان و بهبود زیرساخت‌ها تأکید کرده‌اند.

در مجموع، نتایج نشان می‌دهد که تقویت ساختارهای روان‌شناسی، تعامل نظام‌مند با خانواده‌ها و حمایت تحصیلی هدفمند از الزامات اساسی ارتقای مراقبت شناختی در آکادمی‌های فوتبال ایران است.

از نظر تعداد فیزیوتراپیست‌ها، آکادمی‌هایی مانند آژاکس و اینترمیلان چندین نیروی تمام‌وقت در اختیار دارند، در حالی که فولاد و سپاهان با وجود نداشتن دپارتمان‌های مستقل، نسبت به سایر آکادمی‌های ایرانی وضعیت بهتری داشته و با یک فیزیوتراپ و چند پزشک‌یار شباهت بیشتری به ساختار اروپایی‌ها دارند. در مقابل، آکادمی‌هایی مانند پیکان و گل‌گهر بیشتر بر پزشک‌یاران و مربیان بدنسازی اتکا کرده‌اند. یافته‌های پژوهش حاضر درباره نقش فیزیوتراپیست‌ها با مطالعه گرگسون و همکاران (۲۰۲۲) مطابقت دارد که بر مشارکت آنان در پیشگیری از آسیب، بازتوانی و تصمیم‌گیری گروهی تأکید کرده است.

از منظر مربیان بدنسازی، آکادمی‌های اروپایی تعداد بیشتری مربی متخصص برای رده‌های سنی گوناگون دارند و از رده زیر ۸ سال تا زیر ۱۹ سال برنامه‌های منظم اجرا می‌کنند. در ایران، این پوشش غالباً محدود به رده‌های زیر ۱۵ تا زیر ۲۱ سال است. با این حال، فولاد، سپاهان و پیکان با استفاده از چند مربی بدنساز برای رده‌های مختلف، عملکردی بهتر از سایر باشگاه‌های داخلی داشته‌اند. نتایج پژوهش بوکزکورت و همکاران (۲۰۲۵) نیز این موضوع را تأیید می‌کند و بر اهمیت طراحی تمرینات متناسب با مرحله رشد برای جلوگیری از آسیب تأکید دارد.

به‌طور کلی، آکادمی‌های کشورهای منتخب با دپارتمان‌های پزشکی مستقل، تعداد بیشتر فیزیوتراپیست‌ها و مربیان بدنسازی و برنامه‌های جامع توسعه بدنی برتری محسوس دارند. در ایران نیز فولاد و سپاهان، هرچند فاقد ساختارهای کاملاً مستقل، با تخصیص منابع و سازمان‌دهی نسبی، شرایطی مناسب‌تر نسبت به سایر آکادمی‌های داخلی فراهم کرده‌اند.

حوزه مراقب شناختی

در حوزه مراقبت شناختی، تفاوت‌های مشهودی میان آکادمی‌های ایرانی و کشورهای منتخب وجود دارد. آکادمی‌های کشورهای منتخب دارای مدارس اختصاصی یا همکاری مستمر با مدارس هستند و از روان‌شناسان تمام‌وقت برای اجرای برنامه‌های آموزشی و مهارت‌های شناختی بهره می‌برند. در مقابل، بیشتر آکادمی‌های ایرانی در این زمینه با چالش مواجه‌اند؛ جز آکادمی فولاد خوزستان

حوزه امکانات

افزون بر این، نتایج مطالعه خدابخشی (۱۴۰۳) درباره فوتبال زنان ایران و ژاپن نیز تأکید کرد که بهبود زیرساخت‌ها و افزایش تعداد زمین‌های چمن، عامل کلیدی در توسعه فوتبال ایران است.

به‌طور کلی، آکادمی‌های کشورهای منتخب با استفاده از مجموعه‌های ورزشی یکپارچه و زمین‌های متعدد، شرایطی فراهم کرده‌اند که به رشد همه‌جانبه بازیکنان کمک می‌کند؛ در حالی که بسیاری از آکادمی‌های ایرانی به دلیل محدودیت‌ها و پراکندگی امکانات، با چالش‌های جدی در این حوزه مواجه‌اند.

نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که آکادمی‌های فوتبال کشورهای منتخب اروپایی در حوزه‌های شناسایی استعداد، مراقبت فیزیکی، مراقبت شناختی و امکانات، از انسجام ساختاری و برنامه‌ریزی راهبردی برخوردارند؛ در حالی که آکادمی‌های ایرانی در این زمینه‌ها با چالش‌هایی مواجه هستند. بر این اساس، به نظر می‌رسد توسعه آکادمی‌های فوتبال ایران نیازمند مجموعه‌ای از اقدامات هماهنگ و هدفمند باشد. از جمله این اقدامات می‌توان به ایجاد دپارتمان‌های تخصصی استعدادیابی، استفاده از روش‌های علمی برای شناسایی بازیکنان مستعد و توسعه همکاری با مدارس فوتبال به‌منظور ارتقای کیفیت ورودی آکادمی‌ها اشاره کرد. تقویت حوزه مراقبت فیزیکی از طریق ایجاد واحدهای پزشکی مستقل، به‌کارگیری پزشکان متخصص، فیزیوتراپیست‌های تمام‌وقت و مربیان بدنساز در تمامی رده‌های سنی نیز ضروری به نظر می‌رسد. علاوه‌بر این، توسعه مراقبت شناختی با بهره‌گیری از روان‌شناسان ورزشی، ارزیابی‌های منظم تحصیلی، برنامه‌های مهارتی و تعامل نزدیک با خانواده‌ها می‌تواند به کاهش ریزش استعدادها و بهبود رشد ذهنی و اجتماعی بازیکنان کمک کند. در نهایت، یکپارچه‌سازی امکانات و فراهم‌سازی مجموعه‌های ورزشی متمرکز شامل زمین‌های تمرین، سالن‌های بدنسازی، مراکز آموزشی و خوابگاه‌ها، نقش مهمی در افزایش کیفیت تمرین و تسهیل انتقال بازیکنان به تیم بزرگسال دارد. اجرای این مجموعه اقدامات می‌تواند مسیر ارتقای آکادمی‌های فوتبال ایران را هموار کرده و آن‌ها را به استانداردهای حرفه‌ای و بین‌المللی نزدیک‌تر سازد.

یافته‌ها در حوزه امکانات نشان داد که تفاوت‌های آشکاری میان آکادمی‌های ایرانی و کشورهای منتخب وجود دارد. آکادمی‌های کشورهای منتخب از مجموعه‌های ورزشی یکپارچه با چندین زمین چمن تمرینی برخوردارند و تمامی رده‌های سنی، از پایه تا بزرگسال، در همان مجموعه متمرکز تمرین می‌کنند. این یکپارچگی علاوه‌بر ارتقای کیفیت تمرینات، زمینه تعامل و انتقال تجربه بین بازیکنان جوان و حرفه‌ای را فراهم می‌سازد. در مقابل، بسیاری از آکادمی‌های ایران با محدودیت زمین چمن و پراکندگی محل تمرین مواجه‌اند که می‌تواند بر کیفیت آماده‌سازی و روند رشد بازیکنان تأثیر منفی داشته باشد. برای نمونه، آکادمی‌های آژاکس و اینترمیلان دارای زمین‌های متعدد برای استفاده همزمان تیم‌های مختلف هستند، در حالی که در آکادمی‌های ایرانی، به‌ویژه پیکان و گل‌گهر، زمین‌های تمرین در نقاط مختلف پراکنده است و همین امر فرصت تعامل و یادگیری از بازیکنان بزرگسال را کاهش می‌دهد.

این یافته‌ها با نتایج پژوهش مک‌گیگان و همکاران^۱ (۲۰۲۴) همسو است که تأکید کردند نبود زمین‌های مشترک میان تیم‌های پایه و بزرگسال، فرایند انتقال بازیکنان به سطح حرفه‌ای را دشوار می‌کند. آن‌ها بیان داشتند که تمرین جداگانه مانع مشاهده و یادگیری مستقیم شده و روند انتقال تجربیات را محدود می‌سازد. همچنین، نتایج این مطالعه با پژوهش باراکلاف و همکاران (۲۰۲۴) نیز همخوان است. این پژوهش با بررسی ۲۹ آکادمی نشان داد که هم‌مکانی تمرین آکادمی و تیم اول نقش مهمی در تسهیل گذار بازیکنان ایفا می‌کند؛ به‌طوری که ۲/۸۵ درصد پاسخ‌دهندگان اهمیت این هم‌مکانی را مورد تأکید قرار دادند. در همین راستا، بوکزکورت و همکاران (۲۰۲۵) در دو مطالعه جداگانه، هم از دیدگاه بازیکنان و هم مربیان، به نقش تعامل رده‌های بالاتر آکادمی با تیم بزرگسال و نیز کمبود زمین‌های تمرینی در کاهش کیفیت فرایند یادگیری اشاره کرده‌اند. این یافته‌ها با نتایج پژوهش حاضر هماهنگ است که نشان داد آکادمی‌های ایران با کمبود زیرساخت‌های کافی مواجه‌اند.

سپاسگزاری

یاری رساندند، صمیمانه قدردانی نمایم. همچنین از مربیان و مدیران آکادمی‌های باشگاه‌های سپاهان، فولاد، گل‌گهر سیرجان و پیکان که در فرآیند گردآوری داده‌ها همکاری مؤثر داشتند، نهایت تشکر و سپاس به عمل می‌آید.

نگارندگان بر خود لازم می‌دانند از جناب آقای یعقوبی‌نیا، مدیر توسعه فوتبال اتحادیه باشگاه‌های اروپایی که در برقراری ارتباط با مدیران آکادمی‌های کشورهای اروپایی

References

- Arenas, L., Skorski, S., Meyer, T., & Frenger, M. (2025). Evidenz im Spiel: evidenzbasierte Praktiken und Barrieren bei der Erfassung des biologischen Reifegrads in deutschen Nachwuchsleistungszentren. *German Journal of Exercise and Sport Research*, 55(3), 480–490. <https://doi.org/10.1007/s12662-025-01031-2>
- Aziri, A. (2020). *Investigating factors influencing the transfer of Iranian football club players*. (Master's thesis, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran). Retrieved from Irandoc. (In Persian)
- Balliauw, M., Bosmans, J., & Pauwels, D. (2021). Does the quality of a youth academy impact a football player's market value? *Sport, Business and Management: An International Journal*, ahead-of-print. <https://doi.org/10.1108/SBM-02-2021-0011>
- Barracough, J., Grecic, D., & Harper, D. (2024). English Premier League and English Football League academy managers' experiences of how psychosocial skills and characteristics are identified and developed in youth academy soccer players. *Journal of Sports Sciences*, 42(7), 611–620. <https://doi.org/10.1080/02640414.2024.2388978>
- BarçaHub, A. (2021 [or 2024?]). Module 2: Stages of the scouting process. In Professional Diploma in Football Scouting and Tactical Analysis [online course material]. *FC Barcelona Innovation Hub*. Retrieved from <https://elearning.barcainnovationhub.com/product/football-scouting>
- Bennett, K., Vaeyens, R., & Franssen, J. (2018). Creating a framework for talent identification and development in emerging football nations. *Science and Medicine in Football*, 3, 1–7. <https://doi.org/10.1080/24733938.2018.1489141>
- Bozkurt, G. (2024). *The management of professional football academies in Turkey: The managers, coaches and players' perspectives*. (Doctoral dissertation, University of Porto). <https://hdl.handle.net/10216/161661>
- Bozkurt, G., Dias, C., & Carvalho, M. J. (2025). Management of football academies in Turkey: The coach perspective. *Eurasian Journal of Sport Sciences and Education*, 7(1), 1–25. <https://doi.org/10.47778/ejsse.1542626>
- Curnyn, S., Leslie, M., Palmer, D., Williams, S., & Cumming, S. (2025). The influence of relative age and biological maturation on player selection in the Scottish football associations Club Academy Scotland. *Journal of Sports Sciences*, 43(18), 1980–1991. <https://doi.org/10.1080/02640414.2025.2527436>
- Dunbar, N., & Middleton, T. (2022). UEFA'S financial fair play regulations: a good example of best practice governance by a sporting body? *The International Sports Law Journal*, 22(4), 272–287. <https://doi.org/10.1007/s40318-021-00207-w>
- De Witte, F., & Zglinski, J. (2022). The idea of Europe in football. *European Law Open*, 1(2), 286–315. <https://doi.org/10.1017/elo.2022.15>
- Doustdari Khosrokhani, S. (2012). *Collection of talent identification parameters in football and strategy provision for nurturing football talents from the viewpoint of league coaches in Tehran Province*. (Master's thesis, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Faculty of Physical Education and Sport Science, Tehran, Iran). Retrieved from Irandoc
- Dowling, M., Edwards, J., & Washington, M. (2014). Understanding the concept of professionalisation in sport management research. *Sport Management Review*, 17(4), 520–529. <https://doi.org/10.1016/j.smr.2014.02.003>
- Ekstrand, J., Lundqvist, D., Davison, M., D'Hooghe, M., & Pensgaard, A. M. (2018). Communication quality between the medical team and the head coach/manager is

- associated with injury burden and player availability in elite football clubs. *British Journal of Sports Medicine*, 53 (5), 304–308. <https://doi.org/10.1136/bjsports-2018-099411>
- Eftekhari, M. (2021). *Examining revenue streams of football academies in Iran*. (Master's thesis, Semnan University, Semnan, Iran). (In Persian)
- Faridnia, H., Elahi, A. S., & Zadeh, M. T. (2021). Examining the challenges of football academies (in Iran. *Applied Research of Sport Sciences Without Borders*, 5(20), 90. (In Persian)
- Ford, P. R., Bordonau, J. L. D., Bonanno, D., Tavares, J., Groenendijk, C., Fink, C., ... Di Salvo, V. (2020). A survey of talent identification and development processes in the youth academies of professional soccer clubs from around the world. *Journal of Sports Sciences*, 38(11–12), 1269–1278. <https://doi.org/10.1080/02640414.2020.1752440>
- Gangsø, K., Aspvik, N. P., Mehus, I., Høigaard, R., & Sæther, S. A. (2021). Talent Development Environments in Football: Comparing the Top-Five and Bottom-Five-Ranked Football Academies in Norway. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(3), 1321. <https://doi.org/10.3390/ijerph18031321>
- Ghasemi, M., Dehghan Ghahfarrokhi, A., & Mahmoudi, A. (2025). An analysis of development factors in Premier League football academies in Iran with a talent management approach. *Olympic Studies*, 17(2), 45–62. (In Persian)
- Gregson, W., Carling, C., Gualtieri, A., O'Brien, J., Reilly, P., Tavares, F., ... Di Salvo, V. (2022). A survey of organizational structure and operational practices of elite youth football academies and national federations from around the world: A performance and medical perspective. *Frontiers in Sports and Active Living*, 4, 1031721. <https://doi.org/10.3389/fspor.2022.1031721>
- Hill, M., Mitchell, S., Brookman, J., McGee, D., & Cumming, S. P. (2025). Adolescent player development within institutional constraints in academy football. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 20(3), 1047–1058. <https://doi.org/10.1177/17479541241312280>
- Howell, S., Lee, Y., & Yi, K. J. (2025). Nurturing holistic talent, addressing systemic inequity: Canadian coaches' insights on optimizing youth soccer talent identification and development. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 20(2), 443–454. <https://doi.org/10.1177/17479541241296454>
- Jafari, H., Khodayari, A., & Eghbali, K. (2017). Investigating the current status of Iranian football club academies using the SWOT method. *Proceedings of the 2nd International and 4th National Conference on Research in Management and Humanities in Iran*. (In Persian)
- Javanmardi, R., Ghafoori, F., Honari, H., & Bagheri, J. Sh. (2023). Identifying factors affecting the transfer of football players from beginner to professional level in Iran. *Sport Human Resource Management Journal*, 10(2), 387–406. (In Persian) <https://doi.org/10.22044/shm.2023.13079.2545>
- Kelly, A. L. (2018). *A multidisciplinary investigation into the talent identification and development process in an English football academy*. (Doctoral dissertation). University of Exeter, Exeter, England.
- KhodaBakhshi, Z. (2024). A comparative study of women's football in Iran and Japan (Master's thesis). University of Mazandaran, Babolsar, Iran. Retrieved from Irandoc. (In Persian).
- Lawrence, I. (2018). *Football Club Management: insights from the field*. Routledge.
- Larsen, C. H., Storm, L., Sæther, S., Pyrdol, N., & Henriksen, K. (2020). A world class academy in professional football: The case of Ajax Amsterdam. *Scandinavian Journal of Sport and Exercise Psychology*, 2, 33–43. <https://doi.org/10.7146/sjsep.v2i0.119746>
- Lundqvist, C., Gregson, W., Bonanno, D., Lolli, L., & Di Salvo, V. (2024). A worldwide survey of perspectives on demands, resources, and barriers influencing the youth-to-senior transition in academy football players. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 19(1), 162–170. <https://doi.org/10.1177/17479541221135626>
- McGuigan, M., Dello Iacono, A., McRobert, A., Cowan, D., & Unnithan, V. B. (2023). Facilitators and barriers associated with youth player transition to professional first-team football: A key stakeholder perspective. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 19(3), 988–998. <https://doi.org/10.1177/17479541231184022>

- Naumchuk, V., Ohnystyi, A., Ohnysta, K., Shandrygos, V., Ivehesh, A., & Motychko, O. (2023). Formation of football talents in the education system of Germany. *JUMORA: Jurnal Moderasi Olahraga*, 3, 82–94. <https://doi.org/10.53863/mor.v3i1.607>
- Nilsen, A.-K., Moe, V. F., & Kjerland, G. Ø. (2024). How has applying a national player development programme influenced the local talent development models within two top Norwegian football clubs' academy practices? *Cogent Social Sciences*, 10(1), 2349130. <https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2349130>
- Reeves, M. J., & Roberts, S. J. (2019). A bioecological perspective on talent identification in junior-elite soccer: A Pan-European perspective. *Journal of Sports Sciences*, 38(11–12), 1259–1268. <https://doi.org/10.1080/02640414.2019.1702282>
- Rasouli, M., Ramazani-Nejad, R., & Hadavi, F. (2024). Designing a development model for Premier League football club academies in Iran. *Sport Physiology and Management Research*, 16(2), 127–147. (In Persian) <https://doi.org/10.22034/spmi.2024.409876.2499>
- Reihani, D., & Khaniyordi, N. (2024). Identifying barriers and strategies for the development of football academies in Iran. *Sport Management Journal*, 17(2), 148-170. (In Persian) <https://doi.org/10.22059/jsm.2024.373663.3267>
- Seifpanahi Shabani, J., Khosromanesh, R., & Brakhas, H. (2022). Designing a model factors affecting on the sport performance and success of football clubs. *New Trends in Sport Management*, 9(35), 161–177.
- Şenel, E., & Saygın, Ö. (2021). The comparison of football academy systems between Turkey and England. *International Journal of Sport Culture and Science*, 9(4), 387-411. <https://izlik.org/JA73NL53XS>
- Storm, L. K., Ronglan, L. T., Henriksen, K., & Christensen, M. K. (2021). Organisational cultures of two successful Scandinavian handball talent development environments: A comparative case study. *Sports Coaching Review*, 11(2), 147–169. <https://doi.org/10.1080/21640629.2021.1990652>
- Tears, C., Chesterton, P., & Wijnbergen, M. (2018). The elite player performance plan: the impact of a new national youth development strategy on injury characteristics in a premier league football academy. *Journal of Sports Sciences*, 36(19), 2181–2188. <https://doi.org/10.1080/02640414.2018.1443746>
- Tahmasbpourshafiei, M., Razavi, S. M. H., Amirnejad, S., Dousti, M., & Hosseini, S. E. (2025). Developing a comprehensive management model to identify Iranian football talent. *Sport Management Journal*, 17(1), 19–44. (In Persian) <https://doi.org/10.22059/jsm.2021.311639.2595>
- Uehara, L., Davids, K., Pepping, G.-J., Gray, R., & Button, C. (2022). The role of family and football academy in developing Brazilian football expertise. *International Sports Studies*, 44(2), 6–21. <https://doi.org/10.30819/iss.44-2.02>
- Yaghoubinia, P., Metelski, D. A., Marasović, D. S., & Kornakov, K. (2022, March). 12 Quality Areas of Football Youth Academies. Retrieved from ECA: <https://www.ecaeurope.com/news-media-releases/eca-s-latest-youth-report-shines-a-light-on-academy-best-practices>